

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

J E L E N T É S

a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének
ellenőrzéséről (43/2)

1160

2011. december

Számvevői Iroda

Iktatószám: V-3016-12/2011.

Témaszám: 1015

Vizsgálat-azonosító szám: V056008

Az ellenőrzést felügyelte:

Dr. Varga Sándor

számvevő igazgató-helyettes

Az ellenőrzést vezette:

Renkó Zsuzsanna

számvevő tanácsos

Az ellenőrzést végezték:

Lingné Rajz Borbála

számvevő tanácsos

Hegyes Mária

számvevő tanácsos

Nagy Attila

számvevő tanácsos

A témához kapcsolódó eddig készített számvevőszéki jelentések:

címe

sorszáma

Jelentés a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat gazdálkodási rendszerének 2007. évi átfogó ellenőrzéséről

0734

TARTALOMJEGYZÉK

BEVEZETÉS	5
I. ÖSSZEGŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK	12
II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK	16
1. Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatai	16
2. Pénzügyi egyensúlyi helyzet alakulása	19
2.1. A működési és felhalmozási egyensúly alakulása	21
2.2. Az Önkormányzat bevételei	25
2.3. Az Önkormányzat kiadásai	28
3. Kötelezettségek bemutatása	31
3.1. A pénzügyintézetek felé fennálló kötelezettségek	31
3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek	36
3.3. Egyéb kötelezettségek	37
4. A pénzügyi egyensúly megteremtése érdekében hozott intézkedések	38
5. A helyi önkormányzatok gazdálkodási rendszerének 2007. évi ellenőrzése során a pénzügyi egyensúly javítására tett szabályszerűségi és célszerűségi javaslatok hasznosulása	44

MELLÉKLETEK

- 1. számú melléklet Működési és felhalmozási hiány/többlet alakulása (1 oldal)
- 2/a. számú melléklet Az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt bevételei és kiadásai 2007-2010 között (1 oldal)
- 2/b. számú melléklet Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, adósságszolgálatának alakulása 2007-2010 között (1 oldal)
- 3. számú melléklet Az Önkormányzat 2007-2010. években megvalósított, illetve 2010. december 31-én folyamatban lévő felhalmozási feladataihoz kapcsolódó kötelezettségek összegzése (2 oldal)
- 4. számú melléklet Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlés elnökének észrevétele
- 5. számú melléklet Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlés elnökének észrevételére adott válasz

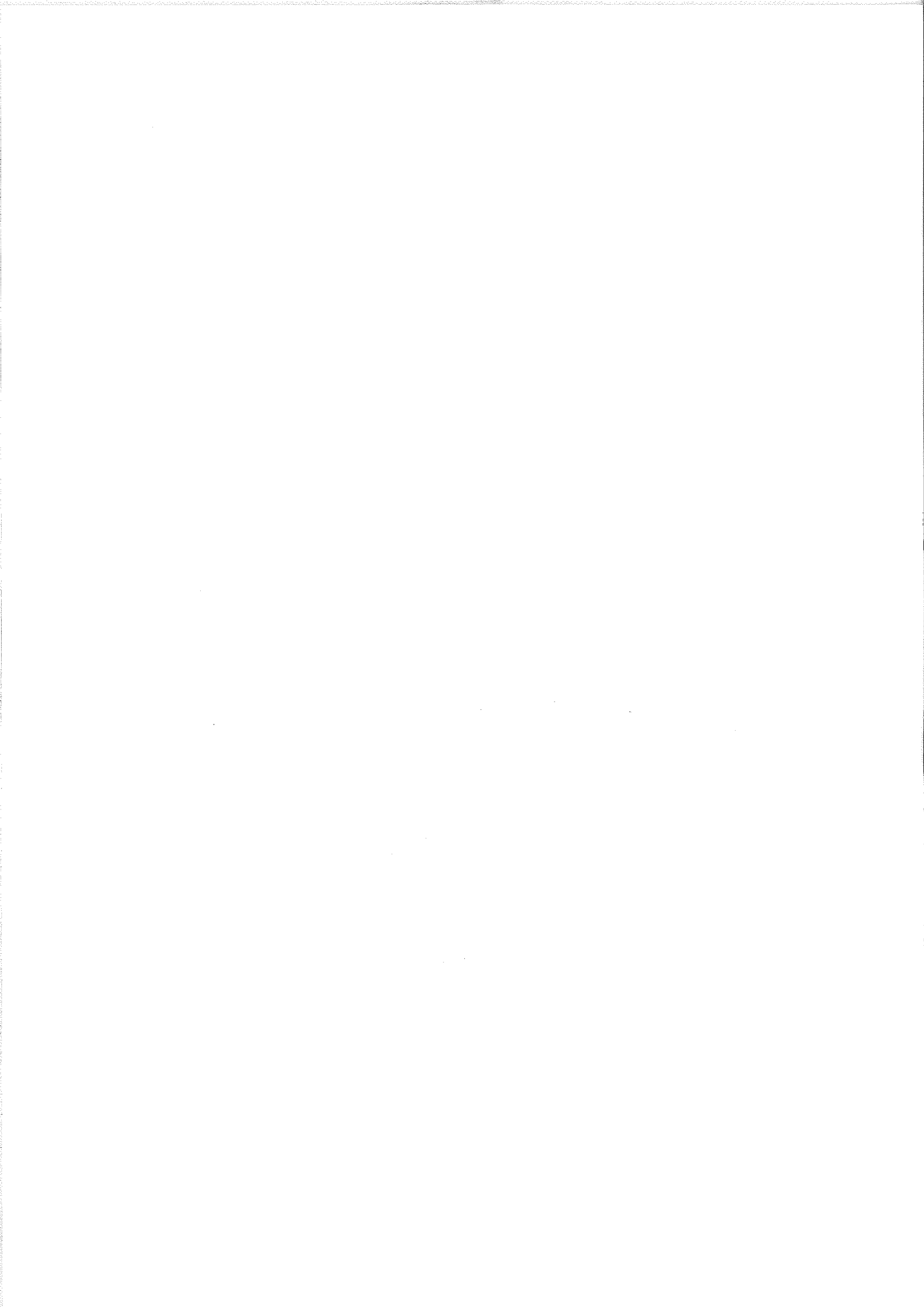
RÖVIDÍTÉSEK JEGYZÉKE

Törvények

Áht.	az államháztartásról szóló 1992. évi XXXVIII. törvény
ÁSZ tv.	Az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény (2011. július 1-jétől az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény)
Htv.	a helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény
Ötv.	a helyi önkormányzatokról szóló 1990. évi LXV. törvény

Szórövidítések

APEH	Adó- és Pénzügyi Ellenőrzési Hivatal, 2011. január 1-jétől Nemzeti Adó- és Vámhivatal (NAV)
ÁSZ	Állami Számvevőszék
BM	Belügyminisztérium
EDP hiány/egyenleg	Uniós módszertan szerinti maastrichti kritériumoknak megfelelő számítás szerinti hiány/egyenleg
EU	Európai Unió
GAFI	Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Gazdasági és Szolgáltató Főigazgatóság
GDP	Bruttó hazai termék
Hivatal	Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzati Hivatal
Illetékhivatal	Hajdú-Bihar Megyei Illetékhivatal
Kenézy Kórház	Kenézy Gyula Kórház-Rendelőintézet
Közgyűlés	Hajdú-Bihar Megyei Közgyűlés
KSH	Központi Statisztikai Hivatal
Levéltár	Hajdú-Bihar Megyei Levéltár
Múzeum	Hajdú-Bihar Megyei Múzeumok Igazgatósága
NGM	Nemzetgazdasági Minisztérium
OEP	Országos Egészségbiztosítási Pénztár
Önkormányzat	Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat
PPP konstrukció	Public Private Partnership (Partnerségi együttműködés közfeladatok ellátására a magánszektor bevonásával)
SNA	System of National Accounts azaz Nemzeti Számlák Rendszere
szja	személyi jövedelemadó
SzMSz	a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat 16/2004. (VII. 1.) számú rendelete a Közgyűlés és Szervei Szervezeti és Működési Szabályzatáról

JELENTÉS

a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről

BEVEZETÉS

Az Állami Számvevőszék 2011. évtől érvényes stratégiája új irányt szabott a helyi önkormányzatok gazdálkodásának ellenőrzésében is. Az ÁSZ – küldetése és jövőképe szerint – szilárd szakmai alapokra támaszkodva értékteremtő ellenőrzéseivel és helyzetelemzéseivel az államháztartás egészében, így a helyi önkormányzati alrendszerben is elő kívánja segíteni a közpénzek és a közvagyron szabályos, gazdaságos, hatékony és eredményes hasznosítását. E folyamat részeként – a 2010. évi államháztartási hiány alakulásának összetevőire is figyelemmel – megkezdődött az önkormányzati alrendszer pénzügyi helyzetelemzése.

Az NGM 2011 áprilisában közzétett adatai szerint¹ a 2010. évi 1036,2 milliárd Ft összegű, 3,8%-os EDP (maastrichti kritériumok szerinti, Túlzott Hiány Eljárás keretében kimutatott) hiánycél nem volt tartható, az önkormányzati alrendszer tervezett meghaladó hiánya miatt a GDP arányában kifejezett államháztartási hiány 4,2%-ra emelkedett.

Az önkormányzatok költségvetési jelentése szerint 2010. első három negyedév végén az önkormányzati alrendszer pénzforgalmi hiánya 97 milliárd Ft volt a tervezett éves mérték 51%-át érte el. Bár az elmúlt években kiugróan magas hiány halmozódott fel az utolsó negyedévben, a 97 milliárd Ft-os szeptember végi hiány nem indokolta az önkormányzati alrendszer 190 milliárd Ft-ra becsült éves hiányának felülvizsgálatát. A tervezett hiány túllépése, az utolsó negyedévi 150 milliárd Ft-os pénzforgalmi hiány nem volt reálisan feltételezhető. A helyi önkormányzatok januári gyorsjelentése szerint a pénzforgalmi hiány 247,7 milliárd Ft-ot tett ki. A tervezettnél nagyobb önkormányzati pénzforgalmi hiány kialakulásában – az NGM által az éves költségvetési beszámoló elkészítéséhez kiadott tájékoztató szerint – az iparűzési adó elmaradása, a gépjárműadó, az illetékek és más bevételek tervezettnél alacsonyabb összegben teljesülése volt a meghatározó.

¹ NGM Tájékoztató Magyarország Strukturális Reformprogramjának végrehajtásáról (2011. április 1). A Tájékoztató évente két alkalommal – április és október hónapban – jelenik meg.

A megyei önkormányzatok kötelező feladatellátását többlépcsős törvényi előírások határozzák meg. A feladatokra vonatkozó szabályozás első szintjét az Ötv.², a második szintet a hatásköri³, a harmadik szintet a további ágazati, szakmai törvények (egyebek mellett az oktatási, egészségügyi, szociális) adják.

A megyei önkormányzatok a feladatellátás és a központi forráselosztás tekintetében sajátos helyet foglalnak el a helyi önkormányzati rendszerben. A megyei önkormányzat **kötelező feladatainak** egy része – így a megyében lévő természeti és társadalmi muzeális emlékek, a történeti iratok gyűjtése, őrzése, tudományos feldolgozása, a megyei könyvtári szolgáltatás, a pedagógiai és közművelődési szakmai tanácsadás és szolgáltatás, a megyei testnevelési és sportszervezési feladatellátás, a gyermek- és ifjúsági jogok érvényesítése, a gyermekvédelmi- és szociális szakellátás – az **Ötv-ből** közvetlenül levezethető kötelezettség.

A középiskolai, szakiskolai, és kollégiumi ellátás, a fogyatékos gyermekek oktatása, nevelése, gondozása az **ágazati törvény** szerint a megyei önkormányzat kötelező feladata. Azonban, ha a települési önkormányzat lát el ilyen feladatot, és arról lemond, a megyei önkormányzatnak a feladatot át kell vennie. Így a megyei önkormányzatok által ellátandó kötelező közszolgáltatások ellátásának mértékére a települési önkormányzatok döntései jelentősen kihatnak.

Az alapellátást meghaladó egészségügyi szakellátás biztosítása akkor képezi a megyei önkormányzat feladatát, ha az önkormányzati vagyon kialakításáról szóló törvényben⁴ a feladat ellátásához szükséges vagyont az önkormányzat a tulajdonába kapta.

Az **önként vállalt** feladat ellátására – mivel annak vállalása a kötelező feladatok ellátását nem veszélyeztetheti – a kötelező közszolgáltatások mértékének alakulása lényegi hatással van.

A feladat és hatáskör telepítés sajátosságai mellett a megyei önkormányzatok kialakított forrásszerkezete, a forrásszabályozásból következő szűk mozgástere és a központi költségvetéstől való erőteljes függősége is determinálja az önkormányzatok feladatellátásra vonatkozó döntéseit.

A 2007-2010. években az önkormányzati feladatok ellátásának keretet biztosító **forrásszabályozás** – ennek részeként az illetékbevételekből és a személyi jövedelemadóból való részesedés szabályai – a megyei önkormányzatok vonatkozásában nem változtak:

- A megyei önkormányzatok saját bevételein belül az **illetékbevételek** döntően az ingatlanpiac stagnálása, majd visszaesése, és egyes illetékkedvezmények bevezetése következtében – megyénként differenciált mértékben

² Ötv. 69-70. §-ai

³ a Htv.

⁴ Az egyes állami tulajdonban lévő vagyontárgyak önkormányzatok tulajdonba adásáról szóló 1991. évi XXXIII. törvény.

ugyan, de – 2010-re általánosan visszaestek. A **2010. évben** befolyt **39,2 milliárd Ft** illetékbevétele a 2006. évben realizált 71,1 milliárd Ft illetékbevétele alig több mint 55%-a volt. A kieső bevételek pótlására az önkormányzati alrendszer szintjén történtek intézkedések, 2010-ben 5 milliárd Ft-ot, 2011-ben 1,2 milliárd Ft-ot ellentételezett a központi költségvetés. Az illetékbevétel a megyei önkormányzatok a saját folyó bevételeik között számolják el⁵.

Az illetékek kivetésének és beszedésének joga 2006. december 31-ig a megyei önkormányzatok feladata volt. A 2007. évtől a megyei illetékhivatalok illetékbeszedési feladatait az APEH vette át⁶. Az önkormányzati illetékrészesedési szabályok változatlanok maradtak, azonban az illetékbeszedés költségeit az önkormányzatok illetékbevételeiből átlagos (a Fővárosnál 4,0%-os, a megyei és megyei jogú városi önkormányzatnál 8,5%-os) kulcsot alkalmazva vonták le. E döntés következtében azon megyei önkormányzatok, amelyek a 8,5%-os költségnél kedvezőbb költségszint mellett látták el korábban ezt a feladatot, kedvezőtlenebb helyzetbe kerültek.

- Az önkormányzati alrendszer **személyi jövedelemadó**ból való részesedésének makroszintű szabályozása nem változott 2007-2010 között⁷. A helyi önkormányzatokat normatív módon megillető 32%-os részesedés visszaosztásának részletszabályai azonban a megyei önkormányzatok számára – a reálgazdaság kedvezőtlen irányú folyamatai, és az államháztartás egyensúlyi helyzetére tekintettel elrendelt kormányzati intézkedések miatt – megszorító intézkedéseket jelentettek. Összesen 17 milliárd Ft – 2007-ben 10 milliárd Ft, 2010-ben további 7 milliárd Ft – szja-t vontak ki a megyei önkormányzatok gazdálkodási köréből⁸. Az átengedett személyi jövedelemadó a megyei önkormányzatok egyik bevétele.

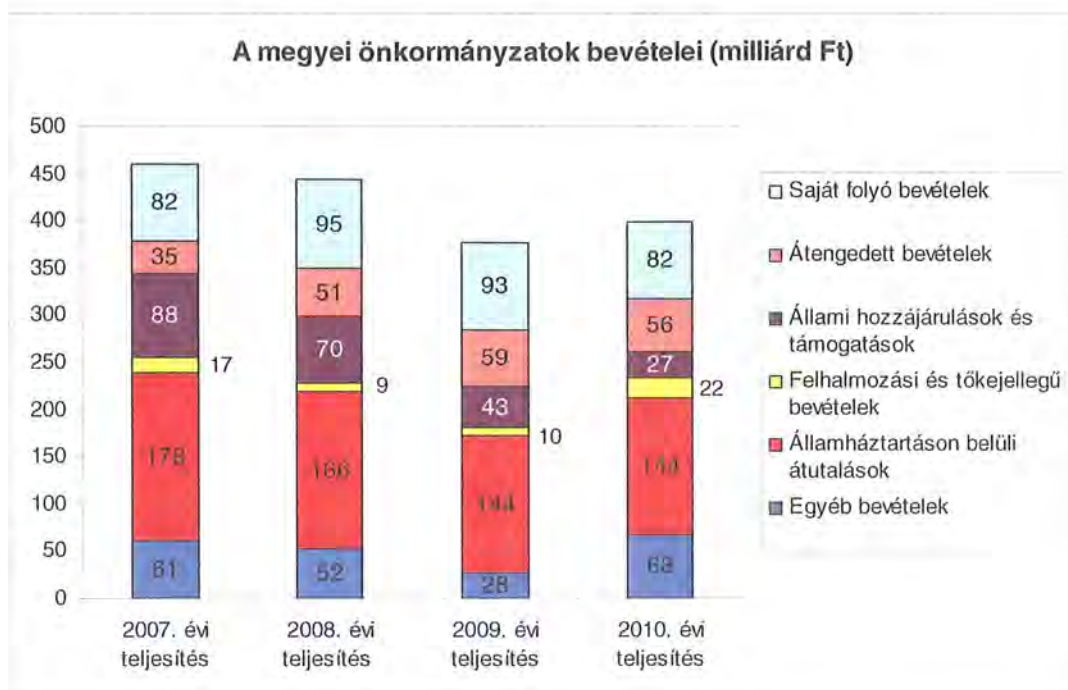
⁵ A megyei önkormányzatok illetékbevételei az önkormányzati alrendszer saját folyó bevételeiből 2007-ben 35,9 milliárd Ft-ot (61,4%-ot), 2008-ban 41,5 milliárd Ft-ot (61,7%-ot), 2009-ben 36,5 milliárd Ft-ot (62,5%-ot), 2010-ben 25,1 milliárd Ft-ot (64,1%-ot) tettek ki.

⁶ Az egyes pénzügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2006. évi LXI. törvény 115. §-a, amely az adózás rendjéről szóló 2003. évi XCII. törvény 73. §-át módosította.

⁷ A megyei önkormányzatok személyi jövedelemadó részesedése az önkormányzati alrendszer átengedett bevételeiből 2007-ben 34,7 milliárd Ft-ot (7,0%-ot), 2008-ban 51,2 milliárd Ft-ot (9,2%-ot), 2009-ben 59,2 milliárd Ft-ot (9,3%-ot), 2010-ben 56,3 milliárd Ft-ot (8,3%-ot) tett ki.

⁸ A megyei önkormányzatok szja kiegészítése háromelemű. A tételes, minden megyére egységesen meghatározott összeg – az adott évek költségvetési törvényeinek 4. számú mellékletében meghatározottak szerint – 2006-ban 593 millió Ft, 2007-ben és 2008-ban egyaránt 355 millió Ft, 2009-ben 370 millió Ft volt. A megye népességszáma után járó kiegészítés a 2006. évi 208 Ft/fő összegről 2010-re 120 Ft/fő-re, a megyei intézmények ellátottjai után járó kiegészítés 42 236 Ft/ellátottról 20 755 Ft/ellátottra csökkent.

A megyei önkormányzatok 2007-2010 között rendelkezésre álló forrásait az alábbiakban mutatjuk be:

A megyei önkormányzatok saját folyó bevételeinek részaránya – amelyek főbb elemei: az intézményi térítési díjak, az illetékbevétel, a kamatbevételek – a 2007. évi összbevételen (461 milliárd Ft) belül 17,9% volt, amely 2010-re annak ellenére 20,6%-ra nőtt, hogy az összege 82 milliárd Ft maradt. Ennek oka az volt, hogy az összbevétel a 2007. évi 461 milliárd Ft-ról 2010-re 399 milliárd Ft-ra csökkent.

Az átengedett bevételek, amelyek a megyei önkormányzatoknál a személyi jövedelemadóból való részesedést jelentették, az összbevételen belül a 2007. évi 35 milliárd Ft-ról 56 milliárd Ft-ra nőttek.

Az állami hozzájárulások és támogatások – amelyek főbb elemei: az ellátotti létszámhoz kötődő normatív állami hozzájárulások, központosított, fejezeti szinten kezelt célelőirányzatból juttatott működési és fejlesztési támogatások – a 2007. évi 88 milliárd Ft-ról (19,1%-os részarányról) 2010-re 27 milliárd Ft-ra (6,8%-os részarányra) estek vissza.

A felhalmozási és tőkejellegű bevételek – tárgyi eszközök (ingatlanok és ingóságok), föld és immateriális javak, részesedések értékesítése, EU-tól átvett pénzeszközök – a 2007. évi 17 milliárd Ft-ról (3,6%-os részarányról) 2010-re 22 milliárd Ft-ra (5,4%-ra) emelkedtek.

Az államháztartáson belüli átutalások részesedése 2007-ben 178 milliárd Ft volt. 2010. év végére 34 milliárd Ft-tal csökkent, részaránya 38,6%-ról 2,6 százalékpontos csökkenés után 2010-ben 36%-ra változott. Ez a bevételi kategória tartalmazza az egészségbiztosítási és egyéb elkülönített állami pénzalapoktól átvett forrásokat. A 2010-ben e címen elszámolt bevétel 144 milliárd Ft volt.

A megyei önkormányzatok központi költségvetésből származó bevételeinek összege 2007-ben 400 milliárd Ft volt, amely 2010. évre 331 milliárd Ft-ra (az időszak alatt összesen 69 milliárd Ft-tal) 17,3%-kal csökkent.

Az egyéb, pénzmaradványból, vállalkozási bevételekből, államháztartáson kívülről származó átutalásokból, a hitelekből, a hosszú és rövid lejáratú értékpapírok értékesítéséből származó bevételek részesedése a 2007-2010. évek viszonylatában 13,3%-ról 17,1%-ra emelkedett. Ez utóbbiak 2010. évi beszámoló szerinti összevont teljesítése 68 milliárd Ft volt⁹.

Mindezeket figyelembe véve 2007 és 2010-ben a megyei önkormányzatok forrásösszetételének megoszlását az alábbi ábra szemlélteti:

Annak ellenére, hogy a megyei önkormányzatok kötelezően ellátandó feladataikat 2007-hez képest kevesebb intézményben, csökkenő foglalkoztatotti létszám mellett végezték¹⁰, a jelentős bevételkiesést a – szervezési intézkedések hatására – csökkenő ráfordítások nem tudták kompenzálni. Az ellátottak száma – a szociális, gyermekvédelmi ágazat bentlakásos elhelyezést nyújtó intézményeit kivéve – eltérő mértékben ugyan, de minden ágazatban évről évre csökkent, amely a fajlagos hozzájárulások csökkenésével együtt a normatív állami hozzájárulás arányának visszaeséséhez vezetett.

A 2007-2013-as időszakra meghirdetett, vissza nem térítendő EU-s fejlesztési forrásokhoz való hozzájárulás lehetősége felerősítette az önkormányzati alrendszer fejlesztési igényeit. A fokozott fejlesztési tevékenység a felhalmozási bevételek és kiadások egyensúlyának megbomlásán¹¹ túl a jelentkező jövőbeni fenntartási kötelezettség miatt tovább terhelhetik az önkormányzatok költségvetését.

⁹ Az egyéb bevételek összege 2007-2010 között eltérő módon változott, 2007-ben 61 milliárd Ft volt, 2008-ban 52 milliárd Ft-ra, 2009-ben 28 milliárd Ft-ra esett vissza, majd 2010-ben ismét - 68 milliárd Ft-ra - emelkedett.

¹⁰ a BM által 2010 decemberében elvégzett felmérés adatai szerint

¹¹ Az önkormányzati alrendszerben – az éves zárszámadási törvényjavaslatok általános indokolása, X. Helyi önkormányzatok gazdálkodása fejezet szerint – a felhalmozási bevételek és kiadások egyenlege 2007-ben 142,4 milliárd Ft, 2008-ban 112,3 milliárd Ft, 2009-ben 234,5 milliárd Ft hiányt mutatott.

A **megyei önkormányzatok** felhalmozási és működési célú **pénzügyi és szállítói kötelezettségeinek állománya** a vizsgált időszakban erőteljesen növekedett.

A hosszú lejáratú kötelezettségeket a következő ábra szemlélteti:

A hosszú lejáratú kötelezettségek mellett az időszakban a 2007. évi 22 milliárd Ft-ról 24 milliárd Ft-ra (8,8%-kal) növekedett az áruszállításból származó szállítói kötelezettségek állománya.

A mérlegben kimutatott kötelezettségek állománya mellett az elhasznált eszközök pótlására forrást biztosító amortizációs (felújítási) alap képzésének¹² elmaradása további problémákat vetít előre. A megyei önkormányzatok beszámolójelentéseinek összegzése szerint 2007-ben még az elszámolt értékcsökkenés 90%-ának megfelelő összeget fordítottak felújítási célokra, 2009-ben ez az arányszám már csak 16,5% volt. Ez maga után vonta a feladatellátást kiszolgáló tárgyi eszközök állagának erőteljes romlását.

Az ÁSZ a 2011. évi ellenőrzési tervében a 43. számú, az „Önkormányzatok gazdálkodási rendszerének ellenőrzése” részeként egyidőben, egymással párhuzamosan tekinti át és elemzi az önkormányzati alrendszer középszintjét jelentő 19 megyei önkormányzat pénzügyi helyzetét. A gazdálkodás szabályszerűségét az ÁSZ előző évek során ellenőrizte a megyei önkormányzatoknál is, ezért jelen vizsgálatunk erre nem tér ki.

A jelentés a megyei önkormányzatok sajátos feladatellátási és forrásszabályozási helyzetére tekintettel a megyei önkormányzatok pénzügyi helyzetét, illetve az ezzel összefüggő korábbi ÁSZ javaslatok megvalósítását mutatja be.

Az ellenőrzés a 2007. január 1. – 2011. március 31. közötti időszakot ölelte fel.

¹² Erre a jelenlegi szabályozási környezetben nem kötelezi semmilyen előírás az önkormányzatokat.

A vizsgálat jogszabályi alapját 2011. július 1-je előtt az Állami Számvevőszékről szóló 1989. évi XXXVIII. törvény 2. § (3), (5), (6) és (9) bekezdéseiben, az Ötv. 92. § (1) bekezdésében és az Áht. 104. § (3) bekezdésében, 2011. július 1-jét követően az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 1. § (3) bekezdésében, az 5. § (2)-(6) bekezdéseiben és az Áht. 120/A. § (1) bekezdésében foglalt előírások képezték.

Hajdú-Bihar megye országos és régión belül elfoglalt helyzetét 2010. december 31-én az alábbi mutatók szemléltetik (megyei jogú várossal együtt):

Index: az előző év azonos időszak (időpontja)=100,0

Mutató megnevezése	Hajdú-Bihar megye	Észak-alföldi régió	Országos
Népesség száma (ezer fő)*	539	1 482	9 986
Népesség változás indexe (%)	99,6	99,3	99,7
Az ipari termelés volumenindexe (%)	95,6	109,6	110,7
Egy lakosra jutó ipari termelési érték (ezer Ft)	1 050,7	1 452,1	2 044,4
Ezer lakosra jutó vállalkozások száma (db)	167	168	165
A beruházások egy lakosra vetített teljesítményértéke (ezer Ft)	218,7	160,6	304,7
Foglalkoztatási arány (%)	45,5	45,0	49,5
Munkanélküliségi ráta (%)	12,9	14,3	10,8
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresete (Ft)	114 994	109 060	132 628
Alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresetének indexe (%)	107,4	106,2	106,9

*Ebből Debrecen Megyei Jogú Városok népessége 205 910 fő

A táblázatban feltüntetett adatok azt jelzik, hogy a gazdaság helyzetét reprezentáló egyes mutatók – a beruházások egy lakosra vetített teljesítményértéke, a foglalkoztatási arány, a megyei munkanélküliségi ráta – tekintetében elmarad az országos jellemzőktől, ugyanakkor az Észak-alföldi régión belül elfoglalt helyzete kedvezőbb képet mutat. Különösen kedvező, hogy az alkalmazásban állók havi nettó átlagkeresetének változása mind a régiós, mind pedig az országos értékeknél kedvezőbb.

A megyében 82 települési – 1 megyei jogú városi, 19 városi, 12 nagyközségi és 50 községi – önkormányzat működött.

I. ÖSSZEGZŐ MEGÁLLAPÍTÁSOK, KÖVETKEZTETÉSEK, JAVASLATOK

A Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat 2010-ben 8111 millió Ft összes költségvetési kiadásából – az Önkormányzat adatszolgáltatása szerint – 98,6%-ot **kötelező feladatai** ellátására fordított. Az Önkormányzat **önként vállalt feladatai** az SzMSz-ben meghatározottaknak megfelelően, kiemelten a sport és szabadidős tevékenységhez, kulturális, közművelődési és egyéb idegenforgalmi feladatokhoz, felsőoktatási ösztöndíj pályázathoz, különféle tagdíjak befizetéséhez kapcsolódtak, valamint támogatást nyújtott civil szervezetek, alapítványok működéséhez, összesen 112 millió Ft összegben. A kötelező és önként vállalt feladatok körét az SzMSz-ben rögzítették.

Az Önkormányzat a kötelező és önként vállalt feladatait 2010. december 31-én a Hivatallal és 15 intézménnyel, három többségi tulajdonú és egy nem többségi tulajdonú gazdasági társasággal, 115 telephelyen látta el. Az intézmények száma 2007-2010. között az egészségügyi és a szociális ellátás gazdasági társaságokba történő kiszervezése következtében, illetve az intézmények integrációja, összevonása eredményeként alakult ki. A vizsgált időszak elején 28 intézmény, hat gazdasági társaság 98 telephelyen vett részt a feladatellátásban.

A vizsgált időszakban **az Önkormányzat folyó költségvetési egyenlege folyamatosan csökkent**. Míg 2007-2008. években a működési jövedelme pozitív összegű volt, 2009-2010. években az Önkormányzatnak **működési forráshiánya** keletkezett. A működési forrástöbblet 2007-ben a folyó kiadások 7,6%-át (1509 millió Ft-ot), 2008-ban 13,9%-át (1329 millió Ft-ot) jelentette. 2009-ben a működési forráshiánya a folyó kiadások 3,3%-a (237 millió Ft), 2010-ben 21,4%-a (1648 millió Ft) volt. A működési forráshiány finanszírozása folyószámlahitelből, továbbá a kibocsátott kötvény szabad forrásainak befektetéséből realizált hozamokból történt.

A nettó működési jövedelem a 2007-2010. évek között folyamatosan csökkent. A 2009. és a 2010. években a folyó évi költségvetés deficit volt, továbbá a finanszírozási bevételek meghaladták a finanszírozási kiadásokat, amelyek eredményeként a nettó működési jövedelem negatív volt.

A CLF módszer szerinti működési forráshiány kialakulásában az játszott szerepet, hogy az Önkormányzat **legfőbb bevételi forrásai** – a jogszabályi kedvezmények bővülése, és az ingatlanforgalom visszaesése következményeként az illetékbevétel, valamint a központi forráskivonás hatására az átengedett szja és az állami támogatások – csökkentek.

Az illetékbevétel, 2010-re a 2006. évi 2442 millió Ft-ról (55,3%-ára) 1351 millió Ft-ra csökkent. Az átengedett szja és az állami támogatások együttes összege a központi támogatás csökkentésén túl a feladatváltozás hatását is figyelembe véve kevesebb lett, 2010-ben 2397 millió Ft volt, a 2007. évi 54%-a. Az OEP bevétel összege 2007-ben 9597 millió Ft volt. Az egyéb saját bevételek emelkedése nem tudta ellensúlyozni a vizsgált időszakban kiesett 3835 millió Ft forrást.

Az Önkormányzat – CLF módszer szerint számított – folyó és felhalmozási kiadásainak együttes összege a 2010. évben 8111 millió Ft volt, amely a 2007. évi kiadástól 66,3%-kal (15 946 millió Ft-tal) maradt el. Az Önkormányzat működési és felhalmozási kiadásai 2008. évben a Kenézy Kórház feladatainak gazdasági társaságokba történő átszervezése miatt együttesen 51%-kal (12 259 millió Ft-tal) csökkentek, majd a 2009. évi 37,2%-os (1174 millió Ft-os) további csökkenést követően a 2010. évben 9,5%-kal (701 millió Ft-tal) haladták meg az előző évit.

A működési és felhalmozási kiadásokon belül 2007-2010 között a **felhalmozási kiadások** súlya 3913 millió Ft-ról (16,3%-ról) 436 millió Ft-ra (5,4%-ra) csökkent. Az aktív pályázati tevékenység eredményeként 2007-2010. között 9259 millió Ft bekerülési költségű beruházást folytatott, illetve indított el az Önkormányzat, amelyből 1605 millió Ft a 2010 utánra vállalt kötelezettség. Az utóbbi forrásai az Önkormányzat adatszolgáltatása alapján a következők: 230 millió Ft kötvénybevételből származó pénzmaradvány, 1227 millió Ft elnyert EU-s támogatás, 148 millió Ft elnyert hazai támogatás. A 2010. év utánra vállalt kötelezettségből 512 millió Ft a Kenézy Kórház fejlesztéseit finanszírozza.

Az Önkormányzat **pénzüntézeti kötelezettségeinek állománya** a könyvviteli mérlegadatok szerint 2006. december 31-ről 2010. december 31-re 377 millió Ft-ról 5151 millió Ft-ra nőtt. A vizsgált időszakban adósságszolgálatra az Önkormányzat 1045 millió Ft-ot teljesített, amelyből a kamatkiadás 442 millió Ft volt. A kötvényből származó források befektetéséből realizált kamatbevétel 851 millió Ft volt 2007-2010 között.

Az Önkormányzat a likviditás biztosítása érdekében folyószámlahitelt vett igénybe, a folyószámlahitellel zárt napok száma 2010-ben 365 nap volt. Átlagos napi állománya 770 millió Ft volt, amely 2011. év első negyedévére 984 millió Ft-ra emelkedett.

Az Önkormányzat 2010. év végi pénzüntézeti kötelezettségéből 4004 millió Ft (77,8%) kötvény kibocsátásából, 12 millió Ft (0,2%) fejlesztési célú hosszú lejáratú hitel felvételéből, továbbá 1135 millió Ft (22%) a költségvetési év végén ki nem egyenlített folyószámlahitelből keletkezett. Ezek miatt az Önkormányzatnak a 2011-2013. években 12 millió Ft és 1 649 343 CHF tőketörlesztést és kamatot¹³, valamint 1135 millió Ft folyószámlahitelből származó kötelezettséget kell teljesítenie. Az Önkormányzat 2010. év végi – gazdasági társaságok nélküli – szállítói tartozása 288 millió Ft (ebből lejárt 44 millió Ft) volt. A 2011-2013. évi **összes** (pénzüntézeti és szállítói) **kötelezettség** teljesítésére figyelembe vehető 2812 millió Ft előző években fel nem használt maradvány és tárgyévi pénzmaradvány, valamint 824 millió Ft forgalomképes ingatlanvagyon, amely elegendő forrást biztosít.

A további évekre – 2014-től 2028-ig – szóló **jelenleg ismert** pénzüntézeti kötelezettsége 18 306 836 CHF, az erre figyelembe vehető források **jelenleg** nem ismertek.

¹³ a 2011. I. negyedévi kamat mértéket alapul véve, a folyószámlahitel nélkül

A közgyűlési előterjesztések nem tartalmazták a pénzügyi kötelezettségvállalás visszafizetési forrásait, a teljes futamidő várható kamat és tőkefizetési kötelezettségeit, az árfolyam- és kamatkockázatok, valamint az adósságszolgálati korlát bemutatását.

Az Önkormányzat vizsgálta, hogy **az elhasználódott eszközök pótlása** milyen kötelezettséget jelent a számára. Az Önkormányzat 2007-2010 években a tárgyi eszközök után 2822 millió Ft értékcsökkenést számolt el, ugyanakkor felújításra ennek 97,5%-át, 2751 millió Ft-ot fordított.

A végrehajtott **kiadáscsökkentő intézkedések** megtétele a feladatellátás szakmai színvonalának növelése mellett a takarékos szemléletű gazdálkodást, a működőképesség megőrzését, kiemelten a pénzügyi helyzet javítását célozták. A 2007-2010. években az intézményszervezések, a feladatváltozások, valamint a takarékosági intézkedések hatásaként – az Önkormányzat kimutatása szerint – együttesen 2591 millió Ft kiadási megtakarítás keletkezett, melyből 849 millió Ft, 32,8% a kapcsolódó álláshely csökkenések következtében jelentkezett.

A létszámcsökkentő intézkedések következtében 2007-2010 között a Hivatalnál és az intézményeknél összesen 941 álláshelyet szüntettek meg, amelyből 714 fő, 75,9% ágazati szakmai, 227 fő, 24,1% intézményüzemeltetéshez, fenntartáshoz, gazdasági ügyek intézéséhez kapcsolódó álláshely volt.

A **bevételnövelésre irányuló intézkedések** eredményeként képződő többletbevételből – amelynek számszerűsített összege 3823 millió Ft volt – 3797 millió Ft-ot, 99,3%-ot a Hivatal realizált. A bevételek növekedésében meghatározó tényező volt a részvényértékesítés, egészségügyi kompenzáció címén realizált bevétel 1702 millió Ft-tal, az ingatlanok értékesítése 1012 millió Ft-tal, az átmenetileg szabad pénzeszközök lekötéséből származó kamatbevétel 962 millió Ft-tal. Az intézmények bevétel növekedése kiemelten az általuk nyújtott szolgáltatások térítési díjainak emeléséből, valamint az egyéb jogcímen realizált bevétel növekedéséből ered.

Az **utóellenőrzés** a pénzügyi egyensúly javítására tett egy szabályszerűségi és egy célszerűségi javaslat hasznosulására terjedt ki. Az Önkormányzat a javaslatokat hasznosította.

A feladatok és források közötti egyensúly megteremtésére irányuló központi döntések, a megyei önkormányzatok konszolidációjára, az intézmények átvételére vonatkozó törvényjavaslat elfogadása új feltételeket teremtett. A hatékony és eredményes gazdálkodás, a pénzügyi egyensúly megőrzése azonban további helyi intézkedéseket igényel.

Az Állami Számvevőszékről szóló 2011. évi LXVI. törvény 33. § (1) bekezdésében foglaltak értelmében a jelentésben foglalt megállapításokhoz kapcsolódó intézkedési tervet köteles az ellenőrzött szervezet vezetője összeállítani és azt a jelentés kézhezvételétől számított harminc napon belül az ÁSZ részére megküldeni. Amennyiben az intézkedési tervet határidőben nem küldi meg a szervezet, vagy az továbbra sem elfogadható, az ÁSZ elnöke a hivatkozott törvény 33. § (3) bekezdés a)-b) pontjaiban foglaltakat érvényesítheti.

A 2011 májusában lezárult helyszíni ellenőrzés tapasztalatai alapján – figyelembe véve az Önkormányzat észrevételeit és a saját hatáskörben tett intézkedéseit – az **alábbi javaslatokat tette az ÁSZ:**

a Közgűlés elnökének:

1. tájékoztassa a Közgűlést rendszeresen a pénzügyi helyzetről, azon belül a kötelezettségállomány alakulásáról, a feltételekben bekövetkező változásokról, az adósságot keletkeztető kötelezettségek teljesítési feltételeiről legalább 3 éves kitekintéssel;
2. a feltételek romlása esetén terjesszen a Közgűlés elé cselekvési tervet a szükséges – üzemgazdasági számításokkal alátámasztott – bevételnövelő, kiadáscsökkentő, beruházások és más kötelezettségek átütemezését, tartalékok képzését, méretgazdaságos intézményi struktúrát eredményező döntések meghozatala, a pénzügyi egyensúly és a működés fenntarthatósága céljából;
3. terjessze a Közgűlés elé a gazdasági program kiegészítését a hosszú távú likviditási stratégiával;
4. gondoskodjon róla, hogy a jövőben az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló közgűlési döntéseket megalapozó előterjesztések tartalmazzák a kötelezettségvállalás visszafizetésének forrásait, a várható kamat- egyéb költség és tőkefizetési kötelezettségeit, legalább 3 éves kitekintéssel a várható kamat- és árfolyamkockázatok bemutatását.

II. RÉSZLETES MEGÁLLAPÍTÁSOK

1. AZ ÖNKORMÁNYZAT KÖTELEZŐ ÉS ÖNKÉNT VÁLLALT FELADATAI

Az Önkormányzat 2010. évi beszámolója szerint **költségvetési kiadásainak 98,6%-át, 7999 millió Ft-ot a kötelező, 1,4%-át, 112 millió Ft-ot az önként vállalt feladatok ellátására fordította.** Az Önkormányzat nyilatkozata alapján az önként vállalt feladatok a sport és szabadidős tevékenységhez, kulturális és közművelődési feladatokra, felsőoktatási ösztöndíj pályázat céljára, különféle tagdíjak befizetéséhez kapcsolódtak, valamint támogatást nyújtott civil szervezetek, alapítványok működéséhez.

A kötelező és az önként vállalt feladatok körét az Önkormányzat SzMSz-ében rögzítették. Kötelező feladataikat az ágazati törvények által meghatározottnak tekintik, az önként vállalt feladatok terjedelmét az éves költségvetési rendeletekben az adott évi költségvetés forrásainak ismeretében határozták meg.

Az **Önkormányzat éves költségvetési kiadásainak szerkezetét tekintve** 2010-ben a járulékokkal növelt személyi juttatások és a dologi kiadások 5926 millió Ft-os összegén belül meghatározó arányt¹⁴ – 1737 millió Ft-ot, 29,3%-ot – a közoktatási ágazatba tartozó feladatokra elszámolt kiadások jelentették. Szociális és gyermekvédelmi célokra 1393 millió Ft-ot, 23,5%-ot, igazgatási és egyéb ágazathoz tartozó feladatokra 1707 millió Ft-ot, 28,8%-ot, közművelődési feladatokra 1089 millió Ft-ot, 18,4%-ot fordítottak. A 2010. évben a közoktatási feladatok kiadásait 41,2%-ban, a szociális és gyermekvédelmi feladatok kiadásait 70,1%-ban finanszírozta normatív költségvetési támogatás, 716 millió Ft, illetve 976 millió Ft összegben.

millió Ft

¹⁴ Az Önkormányzat járulékokkal növelt személyi és dologi kiadásainak ágazatonkénti megbontása a BM részére készített, 2010. december 31-i adatokkal kiegészített adat-szolgáltatásból származik.

A 2010. évi kiadások 64,4%-a (5226 millió Ft) az intézmények, a többi a Hivatal költségvetésében szerepelt. A Hivatal költségvetéséből (2885 millió Ft) a személyi és dologi kiadások 57,2%-kal (1650 millió Ft-tal), a beruházások, felújítások 5,8%-kal (167 millió Ft-tal), a különböző meggyemmarketing feladatokhoz, szervezetek támogatásához, finanszírozási tételekhez kapcsolódó kiadások 37%-kal (1068 millió Ft-tal) részesültek.

Az Önkormányzat kötelező és önként vállalt feladatait 2010. december 31-én 16 költségvetési szervvel és 3 többségi és egy nem többségi tulajdonú gazdasági társasággal látta el. Az Önkormányzat által fenntartott 16 költségvetési szerv közül 2 önállóan működő és gazdálkodó költségvetési szerv, az intézmények és az önkormányzati feladatellátásban működő gazdasági társaságok – alapító okirataik szerint – összesen 115 telephelyen működnek. A vizsgált időszak elején 28 intézmény, hat gazdasági társaság 98 telephelyen vett részt a feladatellátásban. Az Önkormányzat **intézményi struktúrája** 2010 decemberében az alábbi volt:

- egészségügyi feladatokat 2007. decemberétől az Önkormányzati Egészségügyi Holding Zrt-hez tartozó kft-k útján látta el;
- szociális és gyermekvédelmi feladatokat 5 intézmény és 2 gazdasági társaság végezte (5 gyermekvédelmi feladatot ellátó intézmény, amelyből 2 fogyatékos ellátást biztosító gyermekotthon, valamint 2 átmeneti és tartós szociális ellátást biztosító gazdasági társaság). A vizsgált időszak első évéhez viszonyítva csökkent az intézmények száma 11-ről ötre, a gazdasági társaságok száma négyről kettőre, azonban 54-ről 58-ra nőtt a telephelyek száma az Önkormányzat átszervezéssel összefüggő döntései nyomán, továbbá nyolc intézmény esetében megváltozott a gazdálkodás jellege;
- közoktatási feladatot 6 intézmény látta el (egy pedagógiai intézet, 2 gimnázium és szakközépiskola, 3 általános iskola és fogyatékos oktatást végző speciális szakiskola), 2006-hoz viszonyítva az intézmények integrációja eredményeként kettővel csökkent az intézmények és eggyel nőtt a telephelyek száma;
- közművelődési és közgyűjteményi feladatokat végzett, 3 intézmény (könyvtár és művelődési központ, levéltár, múzeum), összevonás eredményeként csökkent eggyel az intézmények és hárommal a telephelyek száma;
- igazgatási feladatokat látott el a Hivatal, egy intézmény pedig integrált gazdasági szervezetként működött (a Hivatal feladatain kívül a többi intézmény gazdasági adminisztrációja, üzemeltetése, karbantartása tartozik ide) 17 telephellyel.

Az egyes ágazatok kötelező feladatellátását 2010. december 31-én az alábbi mutatók jellemezték:

Megnevezés	közoktatás	szociális és gyermekvédelem	egészségügy	kultúra és sport
Az ágazatban foglalkoztattottak száma (fő)	363	964	1741	154
Az ágazat intézményeiben ellátottak összesen (fő)	1437	3001		
Fekvőbeteg ellátás férőhelyeinek száma (db)			1319	

A közoktatási ágazatban az alkalmazottak száma a létszámcsökkentési intézkedések eredményeként a 2006. évi 490 főről 363 főre csökkent, míg az intézményekben ellátottak száma ezen időszak alatt 2,5%-kal, 1402 főről 1437 főre nőtt. A szociális és gyermekvédelem területén a feladatellátás szervezeti kereteinek változása a foglalkoztatottak számában csökkenést eredményezett, 1219 főről 964 főre, az ellátottak száma 2968 főről 3001 főre nőtt. Az egészségügyi feladatellátás szervezeti kereteiben bekövetkezett változás, szerkezetátalakítás eredményeként a fekvőbeteg ellátás férőhelyeinek száma a 2006. évi 1627-ről a vizsgált időszak végére 1319-re csökkent.

Az Önkormányzat **többségi részesedésű gazdasági társaságai** közül három – Bihari Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft, Hajdúsági Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft. és a Megyegazda Nonprofit Kft. – az Önkormányzat kizárólagos tulajdona. A Egészségügyi Holding Zrt-ben 50%-os tulajdoni részesedéssel rendelkezik az Önkormányzat. A feladatellátásban a gazdasági társaságok az alábbiak szerint vettek részt:

- A szakosított szociális szolgáltatások ellátását az Önkormányzat a vizsgált időszak első évében közhasznú társaságok és költségvetési szervként működő szociális intézmények útján teljesítette. A költségvetési szerveket integrálták a gazdasági társaságokba, a közhasznú társaságokat jogszabályi változás miatt nonprofit kft.-vé alakították át. Az átszervezések eredményeként 2010-ben a Bihari Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft. és a Hajdúsági Szociális Szolgáltató Nonprofit Kft. látta el kötelező feladatként a szakosított intézményi ellátást;
- A Megyegazda Nonprofit Kft. tevékenysége a megyemarketing feladatok ellátása, az üzemeltetésében és tulajdonában álló vagyonelemek hasznosítása és az M3 Archeopark működtetése volt. A Közgyűlés döntése alapján végelszámolás alatt áll, 2011. május 1-jétől. A társaság által ellátott feladatokat a Hivatal átvette, majd a felülvizsgálat eredményeként – mint önként vállalt feladatot – leépítette, illetve bérbeadás útján látja el;
- Az egészségügyi feladatellátást, mint kötelező feladatot az Egészségügyi Holding Zrt. keretében biztosítja az Önkormányzat. A Kenézy Kórház 2007. november 30-ig működött költségvetési szervként, majd két kft. – Kenézy Kórház Kft. és Megyei Egészségügyi Kft. – alapításáról, az orvos-szakmai feladatellátás, valamint a vagyonkezelés gazdasági társasági formában történő megvalósításáról döntött a Közgyűlés. Az Önkormányzat és Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 2008-ban megalapította

az Önkormányzati Egészségügyi Holding Zrt-t, majd 2009. január 1-jén megtörtént a két kft. tulajdonrészeinek felértékelése és üzletrészeinek apportálása. A Megyei Jogú Város Önkormányzata által 2009-2010-ben 888 millió Ft értékű részvény vásárlása eredményeként alakult ki az 50-50%-os tulajdoni arány.

A többségi tulajdonú gazdasági társaságok mellett az Önkormányzat a Bihari Eurofalu Kht-ben 11%-os, az INNOHÍD Zrt-ben 1,5%-os, az Észak-alföldi Regionális Fejlesztési Zrt-ben 0,64%-os részesedéssel rendelkezik.

Az önkormányzati feladatellátásban az intézmények és gazdasági társaságok mellett egyéb szervezetek, valamint szolgáltatási szerződéssel kiszervezett/kiszerveződött intézményi ellátások nem működtek.

A Közgyűlés 2007-ben döntött a pedagógiai szakszolgálati feladatoknak a többcélú kistérségi társulások részére történő átadásáról.

A 2011. évben az Önkormányzat tervezi a 337 tanuló képzését biztosító Bocskai István Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium fenntartói jogának átadását Biharkeresztes Város Önkormányzata részére. A Közgyűlés döntése értelmében a gyermekvédelmi hálózatból 212 fő gyermek ellátása az őket nevelő 82 nevelőszülővel, valamint a Debreceni és Nyírségi Lakásotthonok a befogadó otthon nélkül és a Hajdúsági Lakásotthonok intézmény 2011. július 1-jétől a görög katolikus egyház részére átadásra kerül.

2. PÉNZÜGYI EGYENSÚLYI HELYZET ALAKULÁSA

A hagyományos költségvetési szerkezet helyett az önkormányzat pénzügyi helyzetét a CLF módszerrel mutatjuk be, amelyben jobban elkülönülnek a vagyonnal kapcsolatos bevételek és kiadások a feladatokkal kapcsolatos közvetlen működtetési bevételektől és kiadásoktól. A módszer következetesen elkülöníti a folyó és a felhalmozási költségvetés bevételeit és kiadásait, azok költségvetési egyenlegeit. A tárgyévi pozíciók meghatározása érdekében a figyelembe vett saját folyó bevételek, valamint saját felhalmozási bevételek nem tartalmazzák az előző évi pénzmaradványok felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket¹⁵.

A bevételek és kiadások besorolása általános közgazdasági megfontolásokon alapul, amely testet ölt az SNA statisztikai módszertanában is. Folyó tételek alatt értjük azokat a bevételeket és kiadásokat, amelyek az önkormányzat vagyoni helyzetét automatikusan nem változtatják. A bevételi oldalon ilyenek az adók, az illeték, az áfa bevételek és visszatérülések, a hozamok és kamatok, a költségvetési támogatások, az egyéb saját bevételek, valamint a működési célra átvett pénzeszközök és kapott támogatások. A folyó kiadások közé tartoznak a szolgáltatások nyújtásával kapcsolatos működési kiadások, a kamatkiadások,

¹⁵ A költségvetési években kialakuló hiány finanszírozása az előző években képzett tartalékok felhasználásával is történhet.

valamint a működési célú transzferkiadások¹⁶. A felhalmozási vagy tőke tételek módosítják az önkormányzat vagyoni helyzetét. A privatizációs bevételek, az immateriális javak és tárgyi eszközök, valamint a részesedések értékesítése csökkentik, a fizikai beruházások és a pénzügyi befektetések növelik a vagyont. A pénzforgalmi bevételek és kiadások nem tartalmazzák a követelések elengedése miatt könyvelt tételeket, mivel ezek egymást kioltó, technikai jellegű elszámolási műveletek.

A **folyó költségvetés** egyenlege, a működési jövedelem megmutatja, hogy az önkormányzat éves folyó bevétele fedezetet biztosít-e a kötelező és önként vállalt feladatellátáshoz kapcsolódó éves folyó kiadására. A működési jövedelem negatív értéke pénzügyileg fenntarthatatlan helyzetet jelez. A mutató pozitív értéke megtakarítást mutat, amely forrásul szolgálhat az önkormányzat fennálló kötelezettségei megfizetéséhez, valamint fejlesztéseire.

A **felhalmozási költségvetés** pozitív értéke felhalmozási többletet mutat, amely a jövőbeni fejlesztések forrását biztosíthatja. Amennyiben a folyó költségvetési hiány finanszírozása a felhalmozási többletből történik, ez szűkebb értelemben vagyonfelélésnek tekinthető. Amennyiben a felhalmozási költségvetés megtakarítása fejlesztési célú hitelek, kötvények adósságszolgálatát finanszírozza, az változatlan vagyontömeg mellett, a korábban megelőlegezett tőkebevételek valós realizációjának tekinthető. A felhalmozási deficit által generált finanszírozási igény önmagában nem jár pénzügyi kockázattal, a pénzügyileg fenntartható beruházásokhoz kapcsolódó kötelezettségvállalás (adósságszolgálat) előrelátó, tudatos költségvetési gazdálkodással teljesíthető.

A módszer a **pénzügyi kapacitás** (más néven a nettó működési jövedelem) fogalmát helyezi a középpontba. Az adós hitelfelvételi képessége, hosszú távú fizetőképessége vagy bonitása a pénzügyi kapacitással, ezen belül is a nettó működési jövedelemmel jellemezhető. A **nettó működési jövedelem** negatív értéke az egyes költségvetési években jelentkező adósságszolgálat túlzott mértékére utal¹⁷. A nettó működési jövedelem negatív értékének felhalmozási többletből, vagy további hitelből történő finanszírozása pénzügyileg nem fenntartható gazdálkodást vetít előre. A pozitív értéket mutató nettó működési jövedelem fejlesztési kiadások fedezetét biztosíthatja, illetve a *folyamatosan, évenként képződő pozitív nettó működési jövedelemből meghatározható* a jövőben vállalható, teljesíthető éves adósságszolgálat, ily módon az a hitelösszeg, amely – a többi tényezőt, feltételt adottnak tekintve – visszafizetési kockázat nélkül felvehető.

A CLF módszer alapján a pénzügyi kapacitás mértéke az önkormányzat összevont, nettósított, a központi információs rendszerbe a MÁK-on keresztül leadott éves költségvetési beszámolójának 80-as űrlapjában szerepeltetett adatok alapján került meghatározásra. A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat

¹⁶ Transzferkiadásoknak azokat a folyó és felhalmozási tételeket nevezzük, amelyeket nem az adott önkormányzat használ fel szolgáltatásnyújtásra (pl.: ellátottak pénzbeni juttatásai, átadott pénzeszközök, garancia- és kezességvállalások stb.).

¹⁷ Kivéve, ha annak finanszírozására a korábbi években képzett tartalékok fedezetet nyújtanak.

CLF módszer szerint besorolt kiadásainak és bevételeinek főbb jogcímeik szerinti alakulását a jelentés 2/a. számú melléklete tartalmazza.

Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak alakulását részletesen a hatályos számviteli előírások szerint készült, összevont éves költségvetési beszámoló adataira alapozva mutatjuk be. A bevételek és kiadások működési, valamint felhalmozási jogcímekekre történő elkülönítését az éves költségvetési beszámoló, a zárszámadási rendeletek, továbbá – amely jogcímekek¹⁸ esetében erre más lehetőség nem volt – az Önkormányzat adatszolgáltatása szerinti megbontás alapján végeztük el. A bevételek elemzése során figyelembe vettük a korábbi években keletkezett pénzmaradvány felhasználásából származó pénzforgalom nélküli bevételeket is. A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, továbbá adósságszolgáltatának alakulását a jelentés 2/b. számú melléklete tartalmazza.

2.1. A működési és felhalmozási egyensúly alakulása

CLF módszer szerinti önkormányzati adatok

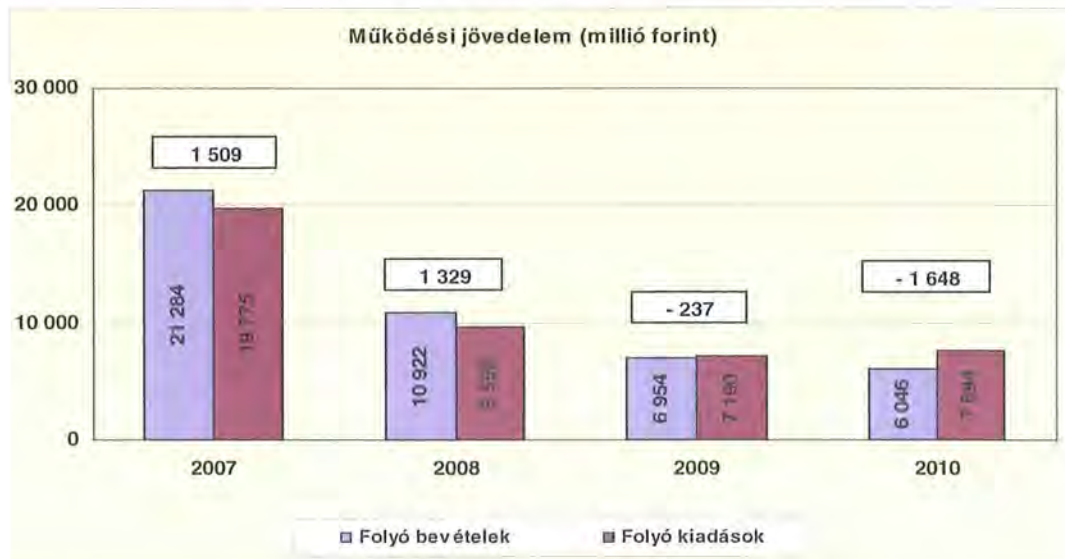
Megnevezés	2007	2008	2009	2010
Folyó bevételek	21 284 011	10 922 068	6 953 724	6 045 841
Folyó kiadások	19 775 270	9 593 223	7 190 294	7 693 740
Működési jövedelem	1 508 741	1 328 845	-236 570	-1 647 899
Nettó működési jövedelem = működési jövedelem - tőketörlesztés	1 417 601	1 237 705	-567 013	-1 739 039
Felhalmozási bevételek	2 241 799	141 673	708 684	930 733
Felhalmozási kiadások	4 281 682	2 204 351	219 625	416 769
Felhalmozási költségvetés egyenlege	-2 039 883	-2 062 678	489 059	513 964
Finanszírozási műveletek nélküli (GFS) pozíció	-531 142	-733 833	252 489	-1 133 935
Finanszírozási műveletek egyenlege	-343 847	1 747 076	1 520 976	530 896
Tárgyévi pozíció	-874 989	1 013 243	1 773 465	-603 039
Egyéb tájékoztató adatok				
Összes kötelezettség*	3 948 903	4 982 560	4 444 470	5 607 651
- ebből rövid lejáratú	3 754 603	1 663 804	1 145 469	1 590 820
Folyószámla hitel napi átlagos állománya**	146 852	360 758	648 402	769 796
Egyéb likvid hitel napi átlagos állománya**	0	0	0	0
Munkabérhitel-megelőlegezési hitel napi átlagos állománya **	0	0	0	0
Egyéb finanszírozásba vonható eszközök év végi állománya:	1 086 599	3 539 424	3 542 490	2 939 451
- ebből: tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok év végi állománya	330 817	1 289 440	0	0
- ebből: hosszú lejáratú bankbetétek év végi állománya	0	0	0	0
- ebből: értékpapírok év végi állománya	0	480 959	0	0
- ebből: pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül) év végi állománya	755 782	1 769 025	3 542 490	2 939 451

* Az összes kötelezettséget a passzív pénzügyi elszámolások nélkül vettük figyelembe, mert a passzívák a pénzmaradvány elszámolás tételei közé tartoznak.

** A folyószámla- és a munkabér megelőlegezési hitel átlagos állományát 365 napos nappal számítottuk.

¹⁸ Az előző évi maradvány visszafizetésének, az előző évi pénzmaradvány átadásának és átvételének, a kamatkidadásoknak, az egyéb pénzforgalom nélküli kiadásoknak, a hozam- és kamatbevételeknek, az átengedett adóknak, a költségvetési támogatásoknak, továbbá az előző évi pénzmaradvány igénybevételének működési és felhalmozási részre történő megosztásához az Önkormányzat által szolgáltatott adatokat vettük figyelembe.

A vizsgált időszakban az **Önkormányzat folyó költségvetési egyenlege folyamatosan csökkent**. Míg 2007-2008. években a működési jövedelme pozitív összegű volt, 2009–2010. években az Önkormányzatnak **működési forráshiánya** keletkezett, amelyet a következő ábra szemléltet:

A **folyó költségvetés egyenlege** (a működési forrástöbblet) 2007-ben a folyó kiadások 7,6%-át (1509 millió Ft-ot), 2008-ban 13,9%-át (1329 millió Ft-ot) jelentette. 2009-ben a folyó költségvetés hiánya (a működési forráshiánya) a folyó kiadások 3,3%-a (-237 millió Ft), 2010-ben 21,4%-a (-1648 millió Ft) volt.

A működési forráshiány finanszírozása folyószámlahitelből, továbbá a kibocsátott kötvény szabad forrásainak befektetéséből realizált hozamokból történt. A folyószámlahitel napi átlagos állománya 2007-2010 között több mint az ötszörösére (147 millió Ft-ról 770 millió Ft-ra) emelkedett.

Az Önkormányzat kötelezettségein¹⁹ belül a 2008-2010 közötti időszakban a rövid lejáratú kötelezettségek állománya 30% körül volt, a 2007. évi 95,1%-os aránnyal szemben. Az Önkormányzat 2006. december 31-én fennálló pénz és tőkepiaci kötelezettsége 308 millió Ft-ról több mint 112-szeresére 5151 millió Ft-ra nőtt a hosszú lejáratú hitelfelvétel, a kötvénykibocsátás és a folyószámlahitel év végi fennmaradó állományának emelkedése miatt.

A rövid lejáratú kötelezettségek 2010-ben 1591 millió Ft-ot tettek ki, amely 2164 millió Ft-tal (57,6%-kal) kevesebb a 2007. évi rövid lejáratú kötelezettség-állománynál. A rövid lejáratú kötelezettségeknek a szállítói állomány 2007-ben 96,3%-át, 2008-ban 56,8%-át, 2009-ben 58,3%-át, 2010-ben 18,1%-át tette ki.

A szállítói állomány összege 2007-ben 3615, 2008-ban 945, 2009-ben 668, 2010-ben 288 millió Ft volt.

¹⁹ passzív pénzügyi elszámolások nélküli

Az Önkormányzat pénzügyi kapacitása is a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent, 2007–2008. években pozitív, 2009–2010. években már negatív értéket mutatott. A **nettó működési jövedelem**²⁰ értéke a folyó költségvetési pozíció mellett az adott költségvetési év adósságtörlesztésének hatását is tükrözi.

A pénzügyi kapacitás romlását a folyó bevételek és kiadások különbségéből származó működési jövedelem csökkenése okozta²¹.

Az Önkormányzat nettó működési jövedelmének évenkénti alakulását az alábbi ábra szemlélteti:

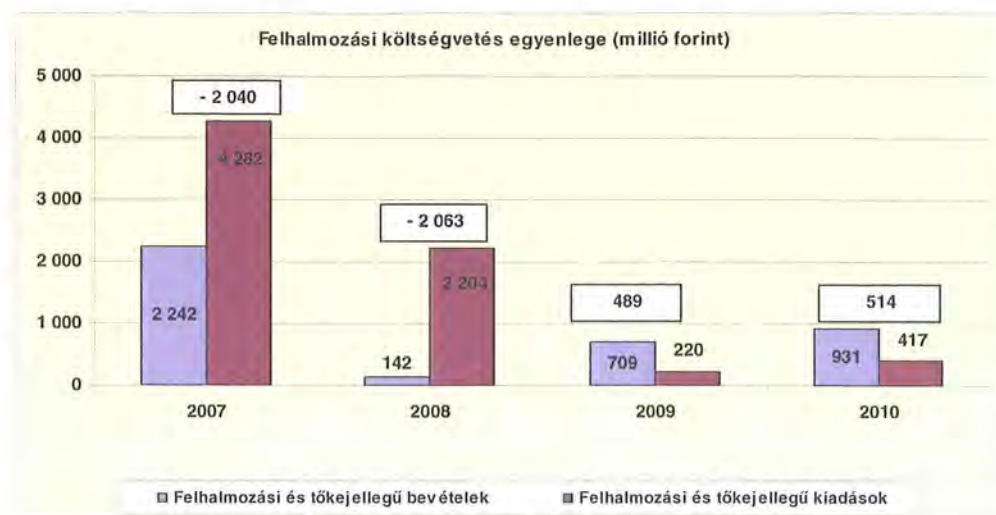

A folyó költségvetés egyenlegének és a tőketörlesztésre (hiteltörlesztés és forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása) fordított összegeknek évenkénti különbözete (a nettó működési jövedelem) a 2007-2010. évek között folyamatosan csökkent. A 2009. és a 2010. évi negatív nettó működési jövedelem oka, hogy a folyó évi költségvetés deficitese volt, továbbá a finanszírozási bevételek meghaladták a finanszírozási kiadásokat.

A 2009-2010. években **az Önkormányzat felhalmozási költségvetésének egyenlege pozitív összegű volt** a 2007-2008. évek felhalmozási forráshiányával szemben, melyet a következő ábra szemléltet:

²⁰ pénzügyi kapacitás

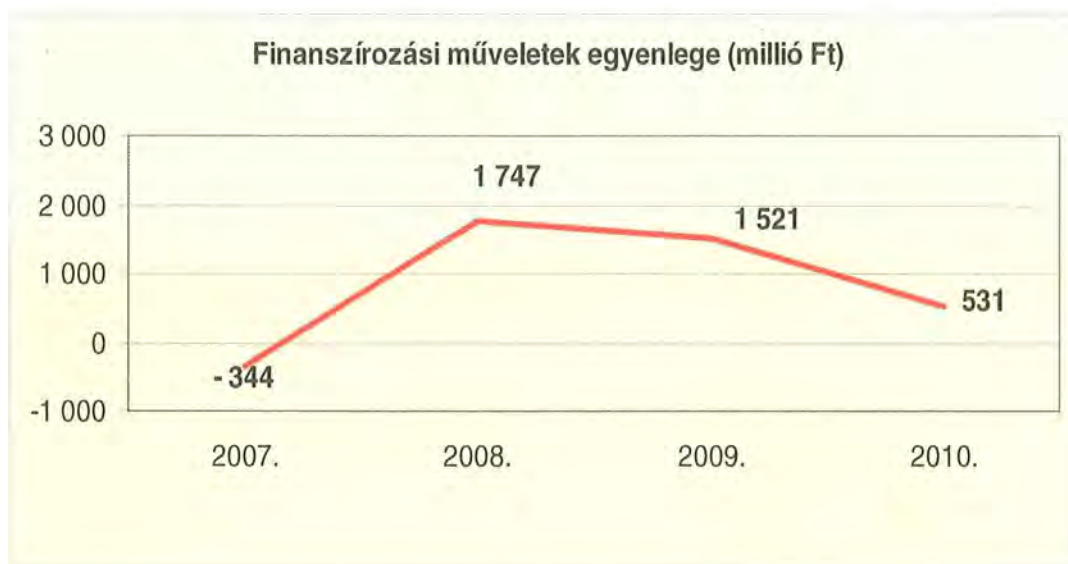
²¹ Az Önkormányzat tőketörlesztési kötelezettsége 2007., 2008. és 2010. évben megegyezett, 91 millió Ft volt, míg 2009. évben 330 millió Ft volt.

A felhalmozási forráshiánynak a felhalmozási és tőke jellegű kiadásokhoz viszonyított aránya 2007-ben 47,6% (2040 millió Ft), 2008-ban 93,6% (2063 millió Ft) volt, a felhalmozási forrástöbblet aránya 2009-ben 222,3% (489 millió Ft) 2010-ben 123,3% (514 millió Ft) volt.

Az Önkormányzat évenkénti teljes finanszírozási hiánya²² a CLF módszer szerint 2007-ben 622 millió Ft, 2008-ban 825 millió Ft, 2009-ben 78 millió Ft, 2010-ben 1225 millió Ft volt.

Az Önkormányzat finanszírozási műveletei 2007-2010. évekbeni egyenlegének alakulását a következő ábra szemlélteti:

A finanszírozási többlet azt jelzi, hogy az éves költségvetések végrehajtása során szükség volt a pénzkészlet felhasználásán túl külső finanszírozás igénybe-

²² A nettó működési jövedelem és a beruházási költségvetés egyenlegeinek összege.

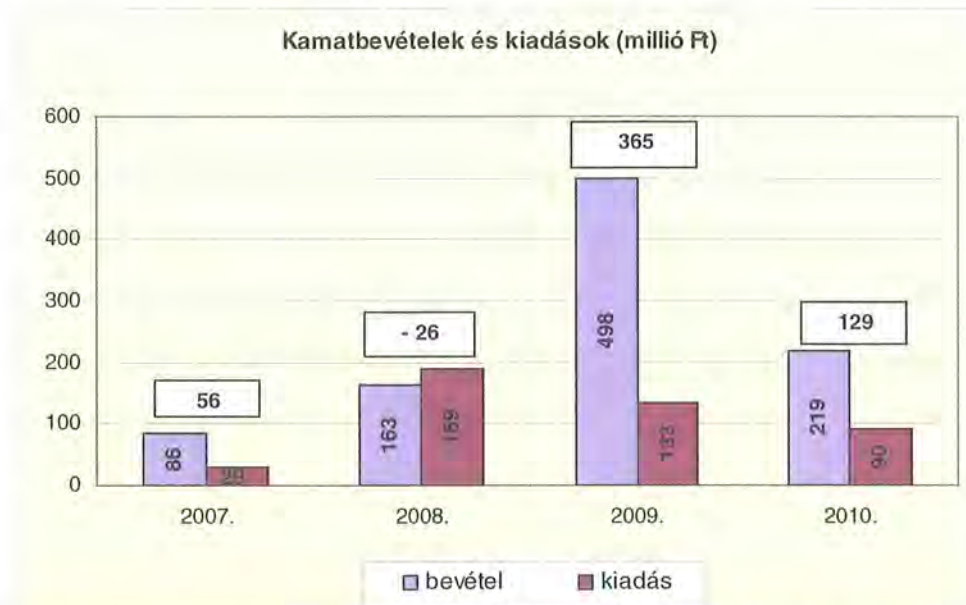
vételére is. A finanszírozási célú műveleteket a vizsgált időszakban a jelentés 2/a. számú mellékletének 4.1-4.8 pontjai részletezik.

Az Önkormányzat zárszámadási rendeletében a működési és fejlesztési hiányt/többletet a hagyományos költségvetési szerkezet alapján mutatta be²³, amelyről a jelentés 1. számú melléklete nyújt tájékoztatást.

A vizsgált időszakban a kötelezettségek (passzív pénzügyi elszámolások nélkül) 3949 millió Ft-ról 5608 millió Ft-ra emelkedtek, amely együtt járt a kamatkiadások növekedésével. Ugyanakkor a szabad pénzeszközök befektetése, a kötvény forgatása révén a kapott kamatok meghaladták a fizetett kamatokat.

A 2007-2010 között az Önkormányzatnak összesen 996 millió Ft kamatbevételt realizált, amely a teljes kamatkiadás (442 millió Ft) 225,3%-át tette ki.

Az Önkormányzat kamatbevételeit és kamatkiadásait és azok egyenlegét a következő ábra mutatja:

A 2007-2010 közötti időszakban az Önkormányzat kiadásait és bevételeit főbb jogcímek szerint a jelentés 2/a. és 2/b. számú melléklete tartalmazza.

2.2. Az Önkormányzat bevételei

Az Önkormányzat folyó költségvetési és felhalmozási bevételei együttesen a 2010. évben 71,3%-kal (16 549 millió Ft-tal) voltak alacsonyabbak a 2007. évi-től, amely 23 526 millió Ft volt. A csökkenésben meghatározó volt a Kenézy Kórház gazdasági társasággá történő átszervezése.

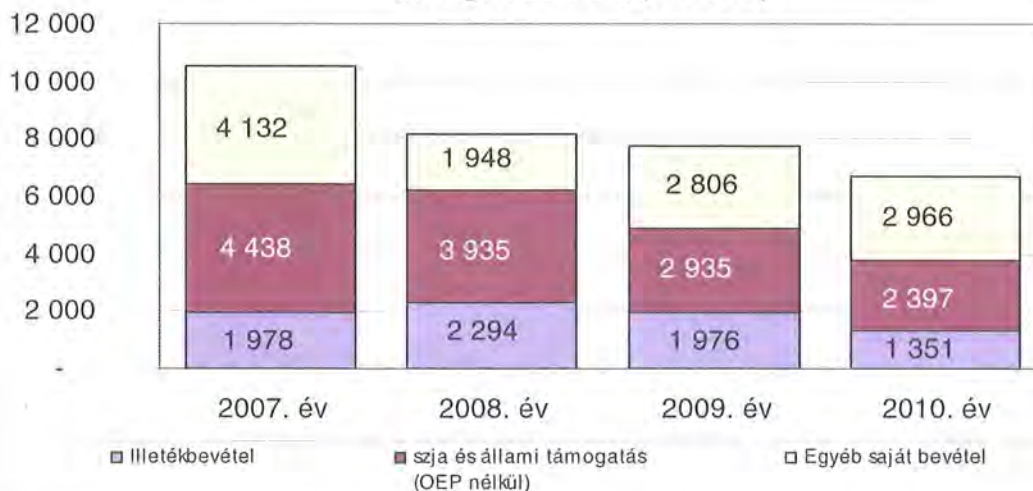
²³ Nincs kötelező előírás a működési és fejlesztési hiány megállapításának módjára.

Az Önkormányzat feladatai ellátása érdekében – a CLF módszer szerint számolva – a 2007. évben 21 284 millió Ft, a 2008. évben 10 922 millió Ft, a 2009. évben 6954 millió Ft, a 2010. évben 6046 millió Ft működési bevételt teljesített.

Az Önkormányzat 2007-2010 között realizált OEP támogatás nélküli főbb bevételi jogcímeinek számszaki adatait a következő táblázat részletezi és a grafikon mutatja be:

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
Illetékbevétel	1 978 240	2 293 808	1 976 458	1 350 869
szja és állami támogatás (OEP nélkül)	4 438 224	3 934 671	2 934 983	2 396 525
Egyéb saját bevétel	4 132 388	1 947 695	2 805 734	2 966 325
Összesen	10 548 852	8 176 174	7 717 175	6 713 719

Az önkormányzat működési bevételeinek összetétele OEP támogatás nélkül (millió Ft)

Az Önkormányzatnál az **illetékbevétel** a 2007. évben a 2006. évi 2442 millió Ft-hoz képest jelentősen, 19%-kal (464 millió Ft-tal) csökkent. A csökkenésben szerepet játszott az Illetékhivatalnak – 2007. január 1-jétől – az APEH-hoz történő átszervezése is, miután az évente realizált illetékbevételekből (központi intézkedés következtében) évi 8,5% elvonásra került az adminisztrációs feladatokra. Az ezen a jogcímen visszatartott összeg minden évben kevesebb volt, mint amekkora költségvetési kiadást jelentett korábban az Illetékhivatal működtetése²⁴ az Önkormányzatnak. A hivatal működtetésével kapcsolatos kiadások megszűnése és az adminisztrációs feladatokra visszatartott 8,5% között 2007-ben 403 millió Ft pozitív különbözet jelentkezett, ami a 464 millió Ft-os bevételcsökkenés 90%-át tette ki.

²⁴ A 2006. évben az Illetékhivatal működtetésére 586 millió Ft-ot fordítottak. Az éves illetékbevétel 8,5%-a 2007-ben 184 millió Ft, 2008-ban 213 millió Ft, 2009-ben 184 millió Ft, 2010-ben 105 millió Ft volt.

Az illetékbevétel a vizsgált időszakban 2008-ban az előző évihez képest 16%-kal nőtt²⁵. 2008-ról 2009-re 13,8%-os csökkenés következett be²⁶. A 2006. évi bevételhez viszonyítva a 2010. évi illetékbevétel 44,7%-kal (1091 millió Ft-tal) csökkent.

Az **átengedett szja és az állami támogatások** együttes összege a központi forráskivonás hatására²⁷ folyamatosan és jelentős mértékben, összesen 46%-kal (2042 millió Ft-tal) csökkent. Az előző évihez képest 2008-ban 11,3%-kal (504 millió Ft-tal), 2009-ben 25,4%-kal (1000 millió Ft-tal), 2010-ben további 18,3%-kal (539 millió Ft-tal) kapott kevesebb forrást az Önkormányzat az államtól ezeken a jogcímenek. A változást a normatíváknak a járulékváltozások miatti központi csökkentése, valamint a megyei önkormányzatokat érintő forráselvonás mellett az ellátotti létszám feladatátadás miatti csökkenése idézte elő.

Az **intézményi működési bevételek** 2007-ről 2008-ra bekövetkezett 43,6%-os (639 millió Ft-os) csökkenését az okozta, hogy a Kenézy Kórház 2007. december 1-jétől gazdasági társaságként működött. A működési bevételek alakulását 2008-2010 között csökkenő tendencia jellemzi. 2010-ben az előző évihez viszonyított mintegy másfélszeres növekedést az egészségügyi kompenzáció címen kapott 800 millió Ft²⁸ eredményezte.

Az **OEP bevétel összege** 2007-ben 9597 millió Ft volt, 2010-ben a gazdasági társaságban történő egészségügyi feladatellátás miatt az Önkormányzat költségvetésében OEP bevétel nem szerepelt.

Az Önkormányzat **felhalmozási bevételei** a vizsgált időszakban a következők voltak:

ezer Ft

Megnevezés	2007. év tény	2008. év tény	2009. év tény	2010. év tény
Tárgyi eszköz értékesítés	696 234	28 362	163 470	256 479
Állami támogatás	2 397 021	1 594 933	10 997	33 222
Átvett pénzeszköz	74 436	29 421	21 292	78 046
Egyéb felhalmozási bevétel	1 126 341	184 270	569 262	615 523
Felhalmozási tartalék	307 847	286 078	35 048	429 166
Osszes felhalmozási bevétel	4 601 879	2 123 064	800 069	1 412 436

²⁵ a 2007. évi 1978 millió Ft-ról 2008-ra 2294 millió Ft-ra

²⁶ a 2009. évben 1976 millió Ft-ra

²⁷ a 2007. évi bázishoz képest

²⁸ A Nemzeti Erőforrás Minisztérium a finanszírozott szakellátási kapacitások csökkentéséből származó kár megtérítése iránti perbeli követelés összegét, 800 millió Ft-ot 2010-ben biztosította az Önkormányzat számára.

Az Önkormányzatnak ingatlanok értékesítéséből számottevő bevétele (696 millió Ft) 2007-ben volt²⁹. Az egyéb felhalmozási bevételek között szerepel 2007-ben a fejlesztési célok finanszírozása érdekében beváltott rövid lejáratú értékpapírból származó 700 millió Ft.

Állami támogatást a Kenézy Kórház műtő rekonstrukciója, a megyei könyvtár építése és a komádi szociális otthon címzett beruházása kapcsán kaptak, melyek megvalósítása és pénzügyi rendezése a 2007-2008. éveket érintette. Az intézmények egyéb felhalmozási bevételei a feladatellátás feltételeit biztosító ingatlanok felújításokhoz, fejlesztéseihez kapcsolódtak. Az évenkénti nagy összegű felhalmozási tartalék a felhalmozási célra jóváhagyott pénzmaradványból képződött, melyet a felhasználásig lekötöttek.

2.3. Az Önkormányzat kiadásai

Az Önkormányzat – CLF módszer szerint számított – folyó és felhalmozási kiadásainak együttes összege a 2010. évben 8111 millió Ft volt, amely a 2007. évi kiadástól 66,3%-kal (15 946 millió Ft-tal) maradt el.

Az Önkormányzat működési és felhalmozási kiadásai 2008. évben a Kenézy Kórház átszervezése miatt együttesen 51%-kal (12 259 millió Ft-tal) csökkentek, majd a 2009. évi 37,2%-os (1174 millió Ft-os) további csökkenést követően a 2010. évben 9,5%-kal (701 millió Ft-tal) haladták meg az előző évit.

Az Önkormányzat Kenézy Kórház nélküli³⁰ működési kiadásai főbb jogcímek szerinti bontásban az alábbiak voltak:

ezer Ft

Megnevezés	2007	2008	2009	2010
Működési kiadások	9 829 782	9 360 182	7 185 211	7 641 743
Működési kiadások (kamatkiadás nélkül)	9 800 661	9 338 105	7 112 687	7 584 813
Kamatkiadás	29 121	22 077	72 524	56 930
Személyi juttatások	5 044 558	3 437 511	2 852 742	2 783 719
Munkaadót terhelő járulékok	1 552 637	1 050 340	815 891	693 637
Dologi kiadások	2 178 416	3 496 554	1 941 386	2 448 484
Egyéb folyó kiadások	129 574	163 615	198 446	78 631
Támogatások, elvonások, egyéb folyó átutalások	719 893	1 031 688	849 150	1 431 412
ebből: működési célú pénzeszközátadás	163 509	472 873	262 064	884 641
Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés, működési célú	175 583	158 397	455 072	148 930

Az Önkormányzat kórház nélküli **működési kiadásai** 2007. december 31-ről 2010. december 31-re 22,3%-kal csökkentek (9830 millió Ft-ról 7642 millió Ft-ra).

²⁹ Az Önkormányzat 2007-ben értékesítette a Debrecen, Piac u. 8. szám alatti (könyvtár) ingatlant, a Bartók termet, valamint az Illetékhivatal tárgyi eszközeinek APEH által történő megtérítéséből és egyéb tárgyi eszköz értékesítéséből származott bevétele. Egyéb használaton kívüli eszközök is értékesítésre kerültek.

³⁰ A Kenézy Kórház 2007. december 1-jétől gazdasági társaságként működik. Az Önkormányzat 2007. évi működési kiadásai az összehasonlíthatóság érdekében nem tartalmazzák a Kórház kiadásait.

Az Önkormányzat 2010-ben a működési költségvetés 45,5%-át (3477 millió Ft) személyi juttatásokra és a munkaadókat terhelő járulékokra fordította, az üzemeltetést, intézményfenntartást biztosító dologi kiadásokra 32% (2449 millió Ft) jutott. A működési kiadásokon belül a személyi juttatások és járulékok aránya a vizsgált időszakban folyamatosan csökkent, 2007-ben 67,1% volt.

A **személyi juttatások** 2008-ban 64,3%-kal (6188 millió Ft-tal) csökkentek az előző évhez képest a Kenézy Kórház gazdasági társasággá történt átalakításával és azt követően minden évben tovább csökkentek a létszámcsökkentések eredményeként. 2010-ben a 2007. évi – a kórház nélküli – teljesített kiadásoknál 44,8%-kal (2261 millió Ft-tal) voltak alacsonyabbak.

A **dologi kiadások** az Önkormányzatnál 2010-ben a 2007. évi szintnél 54,9%-kal (2980 millió Ft-tal) alacsonyabbak voltak az egészségügyi ellátás szervezeti kereteiben történt változás hatására, 2008-ban 35,6%-kal volt alacsonyabb a teljesített dologi kiadás (3497 millió Ft) az előző évitől, melyet a szociális ágazatban megvalósult szerkezeti átalakítások eredményeztek. A 2010. év kivételével – amikor 26,1%-kal (507 millió Ft-tal) nőtt az előző évhez viszonyítva – minden évben csökkentek a dologi kiadások a végrehajtott kiadáscsökkentő intézkedések hatására. 2010-ben a növekedést a Kenézy Kórház-tól átvállalt szállítói kötelezettségek részbeni teljesítése (493 millió Ft) okozta.

A **működési célú pénzeszközátadások** nagysága 2007-ről 2010-re 92%-kal³¹ nőtt, mely a Kenézy Kórháznak 2010-ben egészségpolitikai és szakmai kompenzáció címén adott 660 millió Ft összegű egyszeri támogatás átadásának eredménye. 2008-ban 2,7%-os (13 millió Ft-os) növekedés volt, azonban a Közgyűlés intézkedései nyomán csökkenő tendencia figyelhető meg.

Az **Önkormányzati kiadásokban meghatározó a kórházi kiadások súlya** az egyéb fenntartott intézményekben felmerülő kiadásokhoz képest. A kórház nélküli teljesített működési kiadások 2007-ben (9830 millió Ft) az összes működési kiadás 48,9%-át tették ki. A feladatellátás szervezeti kereteinek 2007-ben bekövetkezett változása miatt a 2008-2010. években a kiadásokban jelentkező tendenciák a közoktatási, szociális és gyermekvédelmi, igazgatási és egyéb intézményekben biztosított feladatellátást jellemzik.

Az Önkormányzat 2006-2007-ben a Kenézy Kórház működési kiadásaihoz³² 476 millió Ft-tal járult hozzá, amelyet központosított állami támogatásokból fedezett. A kórházi működési támogatások a központi bérpolitikai intézkedésekhez, a létszámcsökkentésekhez kapcsolódó többletköltség fedezetéhez, a 13. havi juttatások kifizetéséhez, kereset kiegészítésekhez kapcsolódtak. Ezeknek a kiadásoknak a fedezete így nem OEP támogatás, hanem egyéb, az Önkormányzat által igénybevett központi forrás volt. 2010-ben további 660 millió Ft működési célú támogatást nyújtott, amely az egészségügyi kompenzáció címén kapott támogatás részbeni továbbadása volt.

³¹ 460 millió Ft-ról 885 millió Ft-ra

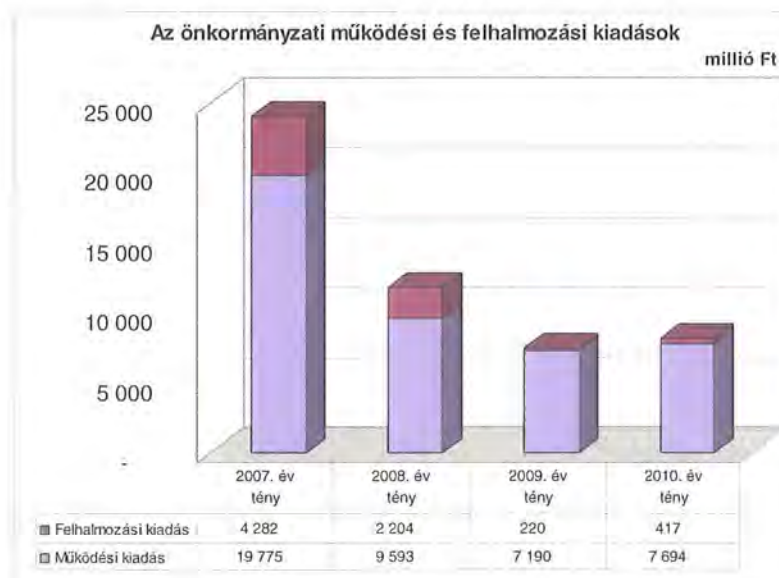
³² intézményi finanszírozás formájában

A kórház működésének finanszírozására az OEP támogatás szolgált, míg a fejlesztési kiadások fedezetét az Önkormányzatnak kellett biztosítani intézményeik számára.

A működési célú önkormányzati támogatáson felül 2007-2010. évek között az Önkormányzat fejlesztési célú támogatást nem nyújtott, azonban a Közgyűlés 2710 millió Ft értékű beruházás, fejlesztés megvalósításáról döntött, amely az Önkormányzat felhalmozási kiadásainak 39,6%-át tette ki. Az Önkormányzat tulajdonában lévő, az egészségügyi feladat ellátásához szükséges vagyontárgyakat vagyonkezelési szerződés keretében adták át a Kenézy Kórháznak. A támogatásokat 2007-2010. évek között a következő grafikon mutatja be.

A működési és **felhalmozási kiadások** arányának változásában 2007-2009 között csökkenő tendencia figyelhető meg, a felhalmozási kiadások összege 4282 millió Ft-ról 220 millió Ft-ra csökkent, majd 2010-ben 417 millió Ft-ra nőtt. A felhalmozási kiadások aránya a 2007. évi 17,8%-ról 2010-ben 5,1%-ra csökkent. A kiadások összetételének változását (a működési és fejlesztési célú kamatkiadásokat is figyelembe véve) a következők grafikon szemlélteti:

Az önkormányzati intézmények által 2007-2010. évek között bonyolított fejlesztések között intézményi épületek, lakóotthonok felújítása, korszerűsítése és bővítése szerepelt 294 millió Ft értékben, továbbá a Hivatal és a Közgyűlés informatikai fejlesztései 31 millió Ft értékben. 2007-2010. évek között a 10 millió Ft teljes bekerülési költség feletti beruházások és felújítások száma 33 volt, a 10 millió Ft alatti fejlesztésekkel együtt – amelynek összértéke meghaladja az 108 millió Ft-ot – 5922 millió Ft-ot fordítottak a pályázati támogatásokkal együtt fejlesztések finanszírozására. 17 fejlesztési cél pályázati források felhasználásával valósul meg, 2010-ben 4 EU-s projekt megvalósítása volt folyamatban.

A vizsgált időszakban befejeződött legjelentősebb fejlesztések a Kenézy Kórház műtőrekonstrukció (3000 millió Ft), a Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár beruházás (1414 millió Ft), valamint a Komádi Fogyatékosok Otthona beruházás (1141 millió Ft).

Folyamatban van a sürgősségi osztály fejlesztése (522 millió Ft) a Kenézy Kórházban, a Déri Múzeum modernizálása a régió örökségeinek bemutatása céljából (714 millió Ft), valamint elbírálás alatt áll a Kós Károly Művészeti Szakközépiskola és Kollégium fejlesztése (436 millió Ft). A fejlesztések finanszírozásához hazai, uniós támogatás és saját forrás is kapcsolódik. Hatósági követelmények teljesítése érdekében a Bocskai István Gimnázium, Szakközépiskola, Szakiskola és Kollégium akadálymentesítésére 31 millió Ft-os beruházást indított az Önkormányzat. A fejlesztések 0,8%-a (48 millió Ft) az önként vállalt feladatokhoz kapcsolódott. A 2010. év után esedékes 1605 millió Ft-os kötelezettség forrása 1227 millió Ft uniós támogatás, 148 millió Ft hazai támogatás és 230 millió Ft saját forrás, melynek fedezete a fejlesztési céllal kibocsátott kötvény, a 2010. utáni fejlesztési kötelezettségvállalásokból 512 millió Ft a Kenézy Kórház sürgősségi osztálya fejlesztéséhez kapcsolódik. A 2007-2010. években megvalósított, továbbá a december 31-én fennálló fejlesztéseket a jelentés 3. számú melléklete tartalmazza.

Az Önkormányzat **fejlesztési tevékenysége a pályázati kiírások által nagyban befolyásolt**, mert a jelentkező működési forráshiány és saját felhalmozási bevételei alacsony szintje miatt beruházásokat csak külső források, uniós és hazai támogatások elnyerése esetén tud megvalósítani. A felhalmozási kiadások önrészenek forrásait is felhalmozási célú kötvénykibocsátásból finanszírozta.

3. KÖTELEZETTSÉGEK BEMUTATÁSA

3.1. A pénzügyintézetek felé fennálló kötelezettségek

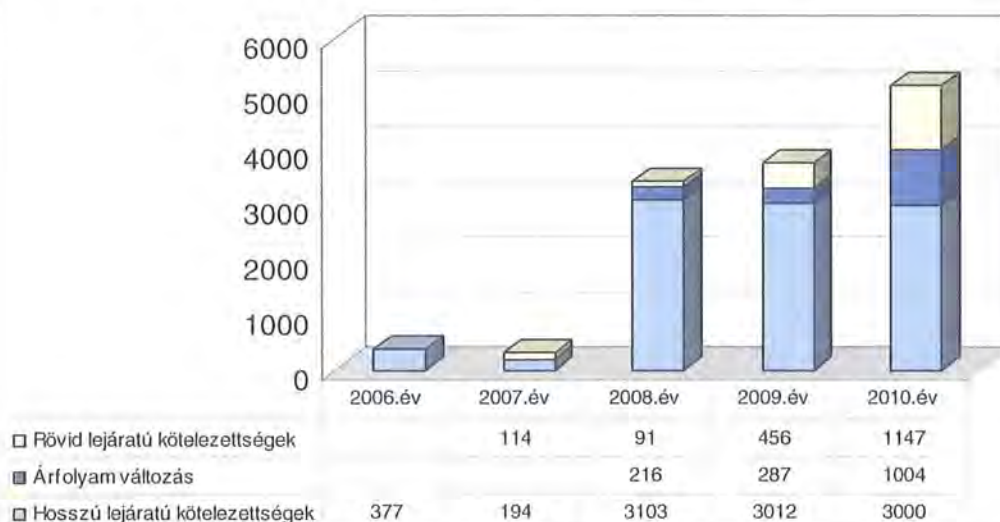
Az Önkormányzat **pénzügyintézeti kötelezettségeinek állománya** 2006. december 31-től 2010. december 31-ig **13,7-szeresére**, 377 millió Ft-ról 5151 millió Ft-ra **nőtt**³³. A 2006. év végén fennálló 377 millió Ft-os pénzügyintézeti kötelezettség a 2001-ben felvett 10 éves időtartamú, felhalmozási célú hosszú lejáratú

³³ Az 5151 millió Ft-os kötelezettség állomány a 2010. évi működési költségvetési kiadás 67%-a.

hitelből adódott. A 2010. december 31-i állományból 4004 millió Ft a 2008. évi kötvénykibocsátásból, 1135 millió Ft a folyószámlahitel év végi állományából és 12 millió Ft³⁴ a hosszú lejáratú hitel igénybevételéből keletkezett.

millió Ft

A pénzüintézetekkel szemben fennálló kötelezettségek állománya

Az árfolyamváltozás hatása is befolyásolja a kötelezettségek alakulását, azonban annak mértéke előre pontosan nem határozható meg, csak várakozásokon alapuló tendenciák jelezhetők. A számviteli szabályok meghatározzák, hogy az árfolyam különbözetet év végén a kötelezettségek vagy követelések között a könyvviteli mérlegben nyilván kell tartani, azonban az árfolyamkülönbözet valójában nem realizált. Annak megítéléséről, hogy a devizában kibocsátott kötvényekért és felvett hitelekért kapott forinthez képest a kötvények visszavásárlásakor, illetve a hitelek visszafizetésekor jelentkező forint kötelezettség többletkiadást (árfolyamvesztés) vagy megtakarítást (árfolyamnyereség) eredményez a futamidő végén, a teljes kötelezettség rendezését követően lehet képet alkotni. Mindaddig, amíg törlesztési kötelezettség nem áll fenn (türelmi idő, moratórium), a tőkére vonatkoztatva nem értelmezhető sem az árfolyamvesztés, sem az árfolyamnyereség.

Az Önkormányzat pénzüintézeti kötelezettségvállalásaira minden esetben közgyűlési döntés alapján került sor. A kötelezettségvállalásból származó források **felhasználási céljait meghatározták**. Ugyanakkor a Közgyűlés döntéseit megalapozó **előterjesztések nem tartalmazzák** az éven túli kötelezettségvállalás **visszafizetési forrásainak**, a teljes futamidő várható **kamat és tőkefizetési kötelezettségeknek, az árfolyam- és kamatkockázatoknak a bemutatását**. Az előterjesztésekben nem tértek ki az **adósságszolgá-**

³⁴ A 2001-ben felvett 10 éves időtartamú, felhalmozási célú hosszú lejáratú hitel utolsó, 2011 évet terhelő összege, ezért a rövid lejáratú kötelezettségek között került kimutatásra.

lati korlát bemutatására³⁵, ezért a Közgyűlés ennek figyelembevétele nélkül döntött.

Az Önkormányzat adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásának felső határát a 2008. évi kötvénykibocsátáskor nem lépték túl. A „Hajdú-Bihar 2028 Kötvényt” 2008. március 10-én bocsátották ki – három pénzügyi ajánlata közül választva – 3 milliárd Ft névértékben, 17 981 299 CHF összegben, 20 éves futamidővel, 5 év türelmi idő és negyedéves kamatperiódus mellett. A kötvénykibocsátás céljaként a fejlesztési tervek megvalósítását és a pénzügyi helyzet javítását jelölték meg. A kötvénykibocsátásra megkötött megbízási szerződést 2010. áprilisában módosították. Ekkor a kötvénykibocsátásból adódó kötelezettségek finanszírozásának könnyítése érdekében az Önkormányzat nyilatkozott arról, hogy a kötvénykibocsátásból származó forrást 70%-ban fejlesztésre, felhalmozásra használja fel és 30%-át fordítja működési kiadásainak fedezésére. Továbbá a lejárat előtti visszaváltásra vonatkozóan az Önkormányzat részére kedvezőbb feltételt határoztak meg, mivel a lejárat előtti visszaváltásra való lehetőséget megnyitó CHF/Ft devizaárfolyam változás mértékét 110% helyett 130%-ban határozták meg.

Az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalással megvalósított felhalmozási kiadás esetleges bevételnövelő, illetve kiadáscsökkentő vonzatát, illetve ennek a fejlesztéshez, felújításhoz vállalt kötelezettségek visszafizetési forrásként való számbavételét nem vizsgálták.

Az Önkormányzatnak 2010. december 31-én HUF-ban fennálló hosszú lejáratú adósságot keletkeztető kötelezettségállománya az alábbi volt:

ezer Ft-ban

Megnevezés	Kibocsátás, illetve szerződés-kötés időpontja	Összeg (HUF)	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Hosszú lejáratú hitel	2001.06.07	12 019	3 havi BUBOR+0,4%	tárgyi eszközök, energiatakarékosság, ingatlanvédelem

Az Önkormányzatnak 2010. december 31-én CHF-ben fennálló hosszú lejáratú kötelezettségállománya az alábbi volt:

Megnevezés	Kibocsátás, illetve szerződés-kötés időpontja	Összeg (CHF)	Kibocsátási, vagy lehívási árfolyam	Kamat (referencia kamat+ kamatfelár)	Felhasználás célja:
Hajdú-Bihar 2028 Kötvény	2008.03.10	17 981 299	166,84	3 havi CHF LIBOR+0,88%	fejlesztési tervek megvalósítása és a pénzügyi helyzet javítása
Összesen:		17 981 299			

³⁵ Az Önkormányzat 2008. évi költségvetési koncepciójára készült előterjesztés kötvény kibocsátást taglaló része tartalmazza, hogy a kötvénykibocsátásnak az Ötv. 88. § (2)-(3) bekezdéseiben meghatározott – az Önkormányzat éves kötelezettségvállalásának felső határára vonatkozó – feltételei biztosítottak.

Az Önkormányzat a CHF-ben fennálló pénzügyi kötelezettségéből tőkét még nem törlesztett, azt 2013-ban kell megkezdenie, 2010. december 31-ig 990 696 CHF kamatot (175 millió Ft), valamint 24 millió Ft egyéb költséget³⁶ fizetett meg. A 3 milliárd Ft névértékű **kötvényből** 2011. március 31-ig **688 millió Ft-ot használtak fel** kizárólag fejlesztési céljaik megvalósításához.

Az Önkormányzat 2007-2010 között az átmenetileg szabad pénzeszközei forgatásából **966 millió Ft kamatbevételt realizált**, melyből 851 millió Ft származott a kötvény kibocsátásából, 115 millió Ft az intézmények és a Hivatal bankszámláin rendelkezésre állt forrás befektetéséből.

A kötvény kibocsátásából származó bevétel befektetéséből 851 millió Ft kamatbevételből az Önkormányzat 208 millió Ft-ot a kötvény kamatfizetésére, a kibocsátás és a szerződésmódosítás költségeire és 643 millió Ft-ot működési célra fordított. A kamatbevétel a kötvény teljesített kamatfizetésének négyszeresét tette ki.

Az Önkormányzat **működésének likviditását** a vizsgált időszakban csak **folyószámlahitel igénybevételével tudta biztosítani**. A **folyószámlahitel alakulását** az alábbi táblázat mutatja be:

Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év	2011. március 31.
I. Folyószámlahitel					
a folyószámlahitel keretösszege január 1-jén	400 000	600 000	800 000	1 200 000	1 200 000
teljesített kamat és egyéb költség	514	22 080	72 985	44 658	14 981
II. Munkabér megelőlegezési hitel					
igénybevett hitel összesen:					
teljesített kamat és egyéb költség					

A folyószámlahitel kondíciói és egyéb költségei a következők voltak³⁷:

Megnevezés	Kamat (referencia+ kamatfelár)	Egyéb költség
Folyószámlahitel		
2006.09.26-től 2007.09.25.	3 havi BUBOR +0,3%	
2007.10.29-től 2008.10.05.	3 havi BUBOR +0,3%	
2008.10.05-től 2008.11.16.	3 havi BUBOR +1,8%	0,15% rend.tart.jutalék
2008.11.17-től 2009.10.05.	3 havi BUBOR +1,8%	0,15% rend.tart.jutalék
2009.10.06-től 2009.12.31.	3 havi BUBOR +1,8%	0,15% rend.tart.jutalék
2010.01.01-től 2010.12.31.	3 havi BUBOR +0,245%	
2011.01.01-től 2011.12.31.	3 havi BUBOR +0,245%	

³⁶ A kibocsátás költsége 6215 ezer Ft, a 2010. évi szerződésmódosítás költsége 89 907 CHF (17 792 ezer Ft) volt.

³⁷ A referencia kamat az alábbiak szerint alakult:

Referencia kamat	2007. évi	2008. évi	2009. évi	2010. évi	2011. március 31-ig
3 havi BUBOR	7,75	8,87	8,64	5,5	6,03
1 havi BUBOR	7,83	8,75	8,66	5,47	5,94
1 napi BUBOR	7,78	8,41	8,39	4,95	5,24

A folyószámlahittel zárt napok száma jelentősen emelkedett, a 2007. évi 16 napról 2009-re 365 napra nőtt és 2010-ben az év minden napján rendelkezett folyószámlahittel. A folyószámlahitel átlagos napi állománya a 2007. évi 147 millió Ft-ról 2010-re 770 millió Ft-ra, 2011-ben 984 millió Ft-ra nőtt. Az áttekinthető időszakot jellemző működési hiány, a folyamatos likviditási problémák finanszírozása az Önkormányzatnak 2007-től 2010. december 31-ig 140 millió Ft kamatkiadást okozott. A folyószámlahitel állománya 2010. december 31-én 1135 millió Ft volt.

Az Önkormányzat számlavezető pénzügyintézménye 2008. októberben 1,5%-kal megemelte a kamatfelár mértékét és rendelkezésre tartási jutalékot is felszámolt, ennek következtében 2009-ben jelentősen növekedett a kamat és egyéb költség fizetési kötelezettség. A fizetési kötelezettségek emelkedése miatt 2010-ben pénzügyintézményt váltottak, ennek eredményeként 28 millió Ft-tal csökkenteni tudták kamatfizetési kötelezettségeiket. 2010-től a számlavezető és a kötvénykibocsátó bank ugyanaz a pénzügyintézmény, ami kockázatot hordoz magában.

A kötvény esetében a **kamatfizetési kötelezettségek alakulását jelentősen befolyásolta** és jelenleg is befolyásolja a kibocsátáskori és az utolsó kamatfizetési **referencia kamatok változása**, melyet az alábbi táblázat mutat be:

Megnevezés	Kibocsátási, lehívási	Utolsó fizetési	Változás %
	alapkamat %		
3 havi CHF LIBOR	2,8	0,18	-93,6

Az Önkormányzat utolsó kamatfizetési kötelezettsége a 3 havi CHF LIBOR-ú kötvény után 2010. december 31-én volt.

Amennyiben a referencia kamat nem változott volna, a kibocsátáskori referencia kamattal számolva az Önkormányzatnak 2 214 933 CHF kamatfizetési kötelezettsége jelentkezett volna. A változások (a kamatsökkenés) miatt **1 176 140 CHF-al kevesebb** fizetési kötelezettséget kellett teljesítenie³⁸.

Az alapkamat mértékének alakulása jelentős hatással van az adott devizában kifejezett, a teljes futamidőre számított, várható kamatkötelezettség nagyságára.

Az Önkormányzatnál a helyszíni vizsgálat alatt további hitel igénybevételről, illetve kötvénykibocsátásról szóló döntést nem készítettek elő. Az Önkormányzat 2011-2014. évi gazdasági programjában rögzítésre került, hogy az éves költségvetések összeállításakor és azok végrehajtása során biztosítani kell a likviditást és a fizetőképesség megőrzését.

³⁸ 2 214 933 CHF – 1 038 793 CHF = 1 176 140 CHF

3.2. Szállítók felé fennálló kötelezettségek

Az Önkormányzatnak és gazdasági társaságainak lejárt szállítói tartozásai és egyéb kiadás elmaradásait a következő táblázat tartalmazza:

Megnevezés	ezer Ft-ban				
	2007. december 31.	2008. december 31.	2009. december 31.	2010. december 31.	2011. március 31.
Lejárt szállítói tartozás	2 539 529	660 053	463 310	44 218	42 776
ebből Kórház					
Gazdasági társaságok lejárt szállítói tartozása	421	361 380	940 057	1 241 246	1 508 156
Egyéb kiadás elmaradás	-	-	-	-	-
Tartozásállomány összesen:	2 539 950	1 021 433	1 403 367	1 285 464	1 550 932

Az Önkormányzat és intézményei, valamint a többségi tulajdonában lévő gazdasági társaságainak **lejárt szállítói tartozása** 2007. december 31-ről 2010. december 31-re összességében 1254 millió Ft-tal (51%-kal) **csökkent**. Ezen belül az Önkormányzat és intézményei lejárt szállítói tartozásai 2495 millió Ft-tal (98,3%-kal) csökkent, a gazdasági társaságainak lejárt szállítói tartozása ugyanakkor 1213 millió Ft-tal (0,4 millió Ft-ról 1241 millió Ft-ra) nőtt, és 2011. március 31-ére tovább emelkedett (1508 millió Ft-ra).

Az Önkormányzat és intézményei 2007-2009. évi lejárt szállítói tartozása magába foglalja a Kenézy Kórház³⁹ lejárt tartozását is – annak ellenére, hogy a Kenézy Kórház 2007. december 31-én már gazdasági társaságként működött – mivel a Közgyűlés döntése értelmében a gazdasági társasággá való átalakulásával egyidejűleg az Önkormányzat átvállalta a lejárt hátridejű szállítói tartozását 2464 millió Ft összegben. Ezt az Önkormányzat 2008-2010. években törlesztette⁴⁰.

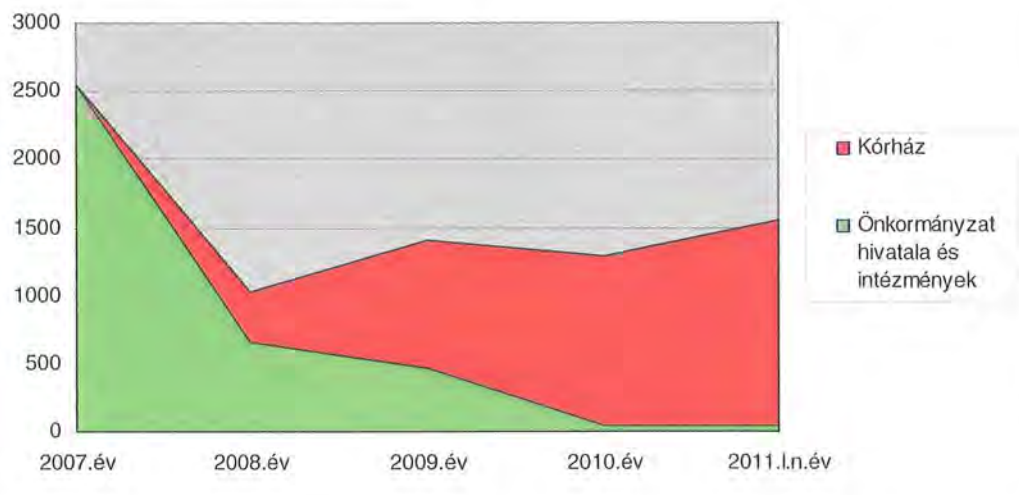
Az Önkormányzat és intézményei 2010. december 31-ei lejárt 44 millió Ft-os szállítói tartozásállományának 10%-a haladta meg a 30 napot. 2011. március 31-én a lejárt szállítói tartozás 86%-a (37 millió Ft) volt 30 napon túli. Ennek 73%-a (27 millió Ft) meghaladta a 91 napot. A gazdasági társaságok 2010. év végi lejárt szállítói tartozásának 65%-a 30 napon túli (806 millió Ft) volt, ez 2011. március 31-ére 76%-ra (1148 millió Ft) emelkedett. A lejárt 1508 millió Ft-os tartozásállomány 28,8%-a (434 millió Ft) 30-60 nap közötti, 21%-a (317 millió Ft) 61-90-nap közötti és 26,3%-a (397 millió Ft) 91 napon túli. A gazdasági társaságok lejárt szállítói tartozásainak több mint 99%-át a Kenézy Kórház tartozása teszi ki. Az Egészségügyi Holding Zrt-ben az Önkormányzat tulajdoni hányada 50%-os.

³⁹ A Kenézy Kórház 2007. november 30-ig intézményként működött, ezt követően két gazdasági társaságot hoztak létre (Kenézy Kórház Kft. és Megyei Egészségügyi Kft.), majd 2009-től az Önkormányzati Egészségügyi Holding Zrt. részeként működik.

⁴⁰ A Kenézy Kórháznak 454 szállítóval szembeni tartozásából 411 esetben megállapodás született, 8 szállítóval eredménytelen volt az egyeztetés. A peren kívüli egyezségek során a tőke összegéből közel 50 millió Ft megfizetésétől tekintettek el a szállítók. Az Önkormányzat 2010. év végéig teljesítette az eredetileg vállalt szállítói tartozások kiengyelítését.

A Kenézy **Kórház** 2007. december 31-én nem rendelkezett lejárt határidejű szállítói kötelezettséggel, mivel az Önkormányzat gazdasági társasággá való átalakításakor átvállalta azt. Az áttekintett időszak végére, **2011. március 31-ére** azonban már **1508 millió Ft lejárt határidejű szállítói tartozása volt.**

A lejárt szállítói tartozások összegének alakulása (millió Ft)

3.3. Egyéb kötelezettségek

Az Önkormányzat **PPP konstrukció** keretében nem végzett beruházást.

Az Önkormányzat a vizsgált időszakban 500 millió Ft erejéig **készfizető kezeséget vállalt** a Kenézy Kórház Kft. folyószámlahitelének visszafizetéséért. A Kenézy Kórház Kft. által megkötött folyószámlahitel szerződés 2008. novemberben lejárt, fizetési kötelezettsége az Önkormányzatnak nem keletkezett. Az Önkormányzat gazdasági társasága, az Önkormányzati Egészségügyi Holding Zrt. is tett kezességvállalást egy folyószámlahitelhez kapcsolódóan 2009. áprilisban 25 millió Ft összegben, fizetési kötelezettsége emiatt a Holdingnak nem keletkezett.

A vizsgált időszakban az Önkormányzat **nem engedett el követelést.**

Az Önkormányzat ingatlanjaira **jelzálogjog nem került bejegyzésre.**

A költségvetés készítése előtt, minden évben megtörtént annak felmérése, hogy az eszközök amortizációjának, elhasználódásának pótlása milyen kötelezettséget jelent az Önkormányzat számára. A felújításokra, az eszközök pótlására – az Önkormányzat kimutatásai szerint – a pénzügyi lehetőségek függvényében került sor. Az intézmények épületeinek többsége 2007-ben leromlott állapotú, a kötelező feladatellátást megvalósító szociális és gyermekvédelmi intézmény volt, többek között ezért döntött a Közgyűlés a fejlesztési program megvalósításához szükséges pénzügyi forrás (pályázati önerő) megteremtése érdekében a

kötvény kibocsátásról. Az Önkormányzat a 2008-2010. években⁴¹ a tárgyi eszközök után 2822 millió Ft összegű értékcsökkenést számolt el. Ebben az időszakban beruházásra, felújításra 2751 millió Ft-ot fordítottak⁴². **Az eszközök amortizációjának, elhasználódásának, pótlása megtörtént.**

Az **Önkormányzat** a Kenézy Kórháznak két alkalommal **nyújtott kölcsönt** 2007-ben 200 millió és 308 millió Ft összegben a legsürgetőbb szállítói tartozások kiegyenlítésére, illetve a létszámcsökkentéshez kapcsolódó fizetési kötelezettségek teljesítéséhez. A kölcsön visszafizetése megtörtént. Szintén 2007-ben a 100%-os tulajdonukban lévő Hajdúszoboszlói Humán Szolgáltató és Ápolási Otthon Közhasznú Társaság részére nyújtottak 4 millió Ft összegű kölcsönt az elavult mosodai eszközök cseréjére. A Közgyűlés 2008. márciusban döntött arról, hogy a Kht-t mentesíti a kölcsön visszafizetése alól. Az Önkormányzat gazdasági társasága, az Önkormányzati Egészségügyi Holding Zrt. 2010. áprilisban 30 millió Ft kölcsönt nyújtott egy Kft-nek a fennálló bérleti díj hátralékainak rendezése céljából. A kölcsön visszafizetése 2010 decemberében megtörtént.

4. A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY MEGTEREMTÉSE ÉRDEKÉBEN HOZOTT INTÉZKEDÉSEK

A jelentésben szereplő CLF modellben bemutatott működési és (2008. évi) felhalmozási hiány mellett alakult ki, hogy a vizsgált időszakban az Önkormányzat folyamatosan intézkedéseket tett, hogy alkalmazkodjon a finanszírozási rendszer változása miatti forráscsökkenéshez. Ennek érdekében bevételnövelő és kiadáscsökkentő döntéseket hozott.

A kiadáscsökkentő és bevételnövelő intézkedések a **gazdálkodás átláthatóbbá tételét**, valamint a **feladatellátás szakmai színvonalának**, de kiemelten a **pénzügyi helyzet javítását** célozták. Az Önkormányzat a legjelentősebb összegű kiadási megtakarítást a feladat-átadásokhoz, intézményi átszervezésekhez és az egészségügyi feladat-ellátás gazdasági társaságba való ki-szervezéséhez kapcsolódó álláshely-csökkentésekkel, valamint a támogatások, átadott pénzeszközök csökkentésével érte el, emellett sikerült megőrizni az intézmények gazdálkodásának stabilitását.

Az Önkormányzat gazdasági programjában megfogalmazott elvárások szerint 2007-től a Közgyűlés több alkalommal hozott intézmény-átszervezési döntéseket:

- **2007. június 29-én** döntött a Közgyűlés az **egészségügyi ellátás átszervezéséről**, a költségvetési intézményi formában működő Kenézy Kórház gazdasági társasággá történő átalakításáról. A döntést előkészítő testületi

⁴¹ 2007-ben a Kenézy Kórház gazdasági társasággá alakult, az Önkormányzat könyveiből kivezetésre került bruttó 8820 millió Ft ingatlan és eszköz állomány, valamint ehhez kapcsolódva 3776 millió Ft értékcsökkenés, ezért került sor a 2008-2010. évek összehasonlítására.

⁴² Ezen kívül a folyamatban lévő befejezetlen beruházások állománya 98,5 millió Ft volt.

előterjesztés szerint a kormányzat egészségügyet érintő intézkedéseinek hatása igényelte a költségvetési intézményi forma helyett a rugalmasabb, az elvégzendő feladatok költséghatékony és eredményes ellátását biztosító gazdasági társaságként való működtetést, a betegellátás és a vagyonkezelés szervezeti szinten való szétválasztását. A Közgyűlés 172/2007. és 173/2007. (VI. 29.) számú határozataival az egészségügyi fekvő- és járóbetegszakellátás szakmai feltételeinek biztosítására az Önkormányzat 3 millió Ft törzstőkével létrehozta 100%-os tulajdoni hányaddal a Kenézy Kórház Kft-t, a kórház működőképességének és fejlesztésének biztosítására pedig – szintén 3 millió Ft-os törzstőkével és 100%-os tulajdoni hányaddal – a Megyei Egészségügyi Vagyonkezelő és Ingatlanhasznosító Kft-t (Megyei Egészségügyi Kft.)⁴³. A társaságok részére az Önkormányzat piaci értéken, vagyonkezelésbe átadta az Ötv. 80/A. §-a alapján a Kenézy Kórház részére a betegellátási tevékenység ellátásához szükséges gép-műszer eszközállományt, a Megyei Egészségügyi Kft. részére az ingatlan- és egyéb eszközállományt. Az átszervezéstől várt megtakarítás összegét 270 millió Ft-ra becsülte az Önkormányzat;

- 2007-ben változás történt a **pedagógiai szakszolgálati feladatok** ellátásában. A Közgyűlés 199/2007. (VI. 29.) számú határozatával döntött 13 településre vonatkozóan a pedagógiai szakszolgálati feladatoknak a Sárréti Többcélú Kistérségi Társulás részére való átadásáról. Az intézkedés hatásaként az Önkormányzat 27 millió Ft megtakarítást irányzott elő. Az Önkormányzat megszüntette a Gyógypedagógiai Szakértő és Rehabilitációs Szolgáltató Központot, annak feladatait a Megyei Pedagógiai Intézet vette át;
- ugyanebben az évben változás történt a **szociális feladatokat ellátó intézmények** struktúrájában is. Az Önkormányzat négy költségvetési intézményét (két idősek otthona, egy fogyatékosok otthona, egy pszichiátriai betegek otthona) megszüntette, a feladat-ellátási helyeket két közhasznú társaságba integrálta. Beolvadással megszüntetésre került két szociális szolgáltató Kht. Az intézkedésekkel előirányzott megtakarítás összege 137 millió Ft volt. 2007. december 31-től a korábban négy költségvetési intézmény és négy közhasznú társaság helyett a szociális feladat-ellátást két közhasznú társaság, 2010. évtől két gazdasági társaság biztosította;
- szintén 2007. évi intézkedésként megszüntetésre került a Kölcsey Ferenc Megyei Közművelődési Intézet, ami az Önkormányzat kimutatásai szerint 36 millió Ft kiadási megtakarítást eredményezett. A közművelődési feladat-ellátást a Megyei Könyvtár vette át;
- a **Hivatal** feladatainak átszervezése során 2007-ben **16-tal** 99 főről 83 főre⁴⁴ **csökkentette az álláshelyek számát**. A 2007. évi, a Hivatalt érintő

⁴³ A Kenézy Kórház mint költségvetési szerv a Közgyűlés 171/2007. (VI. 29.) számú határozata értelmében 2007. november 30-án megszűnt.

⁴⁴ A létszám tartalmazta a Közgyűlés elnökét és két alelnökét.

szervezeti változások célja a racionálisabb, költségtakarékosabb és hatékonyabb működés volt⁴⁵;

- a Közgyűlés 2008-tól megszüntette a tárgyévi költségvetési törvényben meghatározott köztisztviselői illetményalaptól való eltérést, ami 2007-ben a Közgyűlés képviselői és a Hivatal köztisztviselői vonatkozásában még összesen 14 millió Ft többletkiadást jelentett. A tiszteletdíjak 2007-2010. közötti csökkenése összesen 11 millió Ft, a Közgyűlés bizottságai részére rendelkezésre álló keretek csökkentése 13 millió Ft megtakarítást eredményezett;
- az intézményi átszervezések 2009-ben a közoktatás és a gazdálkodás területén kerültek végrehajtásra. Összevontak egy középiskolai kollégiumot és egy kollégiummal is rendelkező általános iskolát⁴⁶. A Közgyűlés 216/2009. (IX. 11.) számú határozata értelmében az önállóan működő költségvetési szervek (kivéve a Hivatal) gazdálkodási, pénzügyi, számviteli, munkaügyi adminisztrációs feladatait a GAFI-hoz integrálták. A GAFI részére adták át a debreceni székhelyű intézmények gépjárműveivel kapcsolatos üzembentartói jogot és üzemeltetési kötelezettséget. Az intézkedések következtében az Önkormányzat intézményeiben foglalkoztatottak létszáma 65 fővel csökkent.

Az **intézményi feladatok racionalizálásáról, integrációjáról** a Közgyűlés döntött. A döntést előkészítő előterjesztések alapján az átszervezéseknek gazdasági (költségtakarékosabb, hatékonyabb működés) vagy szakmai indokai voltak (kiegyenlített szakmai színvonal biztosítása). Az előterjesztésekben a tervezett intézkedések indokait, várható eredményeit bemutatták. Az intézményi integráció, átszervezés végrehajtásához kikérték a szakmai szervezetek véleményét, a jogszabályban előírt egyeztetéseket lefolytatták.

A Közgyűlés a költségvetési koncepcióhoz, illetve a költségvetési és a zárszámadási rendeletervezet elfogadásához kapcsolódóan az előző évi átszervezések tapasztalatait rendszeresen áttekintette, értékelte.

Az Önkormányzat kimutatásai szerint a 2007-2010. években az intézmény-átszervezések, feladat-átadások, valamint a takarékosági intézkedések hatásaként együttesen – nettósítva – **2591 millió Ft kiadási megtakarítás keletkezett**, amely összegből 1726 millió Ft (66,6%) a pénzeszköz-átadások és támogatások csökkenése következtében jelentkezett. Az álláshelyek csökkentése és egyéb intézkedések (cafetéria, tiszteletdíjak csökkentése, közszolgáltatások ki szervezése) a személyi juttatásokban és a járulékokban 1111 millió Ft-os megtakarítást eredményezett, azonban az intézményi átszervezések hatására – az üzemeltetési feladatok vásárolt szolgáltatással való ellátása miatt – a dologi kiadások önkormányzati szinten összességében 246 millió Ft-tal, közel 8%-kal emelkedtek, ami rontotta a kiadáscsökkentő intézkedések eredményességét.

⁴⁵ Az átszervezéstől várható kiadási megtakarítás Ft-ban kifejezett összegét a döntés-előkészítő előterjesztés nem tartalmazta, csak a csökkentendő álláshelyeket szervezeti egységként.

⁴⁶ Győrffy István Középiskolai Kollégium és Dr. Kettessy Aladár Általános Iskola és Kollégium, a Közgyűlés 79/2009. (III. 27.) számú határozata alapján.

Az intézményi dologi kiadások azért növekedtek meg 323 millió Ft-tal, mert a kiszervezett feladatokat (karbantartás, mosoda, takarítás, portaszolgálat) vásárolt szolgáltatással biztosították. Az álláshely-csökkentésekkel elért megtakarítás azonban meghaladta a dologi kiadásokra fordított költségek emelkedését.

A 2007-2010. évek kiadáscsökkentő intézkedéseit beavatkozási területenként az alábbi táblázat mutatja be:

ezer Ft

Az érvényesített kiadáscsökkentés területei	Személyi juttatások és járulékai	Dologi, működési kiadások	Pénzeszköz átadások, támogatások	Összesen
A Közgyűlés működése	11 034		13 060	24 094
A Hivatalnál	100 021	77 092	94 233	271 346
Az intézményeknél	999 825	-322 918	1 618 840	2 295 747
ÖSSZESEN	1 110 880	-245 826	1 726 133	2 591 187

A **Közgyűlés** működési körében a kiadáscsökkentő intézkedésekből 11 millió Ft (45,8%) a költségvetési törvényben meghatározott köztisztviselői illetményalaptól való eltérés megszüntetéséből, 13 millió Ft (54,2%) a Közgyűlés bizottságai részére korábban rendelkezésre állt (helyi civil szervezetek, egyesületek részére adható) támogatási keretek csökkentéséből származott. Az intézkedéseket helyi szintű döntések (közgyűlési határozatok, költségvetési rendelet) alapozták meg.

A **Hivatalban** végrehajtott megtakarítási intézkedések részeként a 2006. december 31-i állapothoz viszonyítva 2007. és 2010. között 16 fő álláshely-csökkentést valósítottak meg. A Hivatal kiadási megtakarításai 271 millió Ft-ot értek el, amiből az álláshely-csökkentő döntések és a központi intézkedések együttes hatásaként a személyi juttatásokban és a hozzájuk kapcsolódó járulékokban elért 100 millió Ft csökkenés a Hivatal kiadás megtakarításainak 36,9%-át tette ki.

A Hivatal létszáma 2006. december 31-én 187 fő volt⁴⁷, ebből a kormányzati intézkedések miatt 88 fő 2007. január 1-jétől az APEH állományába került. A Hivatalnál ténylegesen 16 fő (16,7%) álláshely-csökkentés realizálódott az ellenőrzött időszakban.

Az önkormányzati szinten kimutatott (nettósított) megtakarítási intézkedésekből 2296 millió Ft-ot (88,6%) az **intézmények** körében érvényesítettek. Az intézmények működési körében a nettósított, többletköltségek felmerülését is számba vevő kiadáscsökkentő intézkedések hatásának 70,5%-a (1619 millió Ft) az átadott pénzeszközöknél realizálódott. Az intézkedéseket közgyűlési döntések alapozták meg.

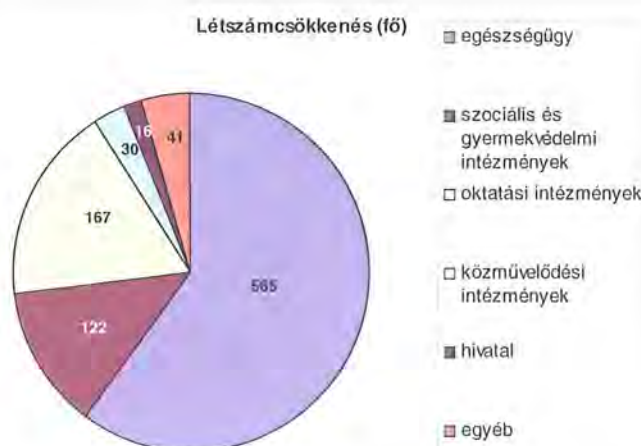
Az intézményi átszervezések eredményeképpen csökkent az Önkormányzat által fenntartott költségvetési intézmények száma: míg 2007. évben 7 önállóan és 15 részben önállóan gazdálkodó költségvetési intézményt tartott fenn az Önkormányzat, 2010. év végén a költségvetési intézmények száma összesen 16 volt. A gazdasági társaságok száma ugyanezen időszakban eggyel csökkent.

⁴⁷ A létszám tartalmazta a Közgyűlés elnökét és két alelnökét.

Emelkedett a telephelyek száma, mivel a megszüntetett költségvetési intézmények feladat-ellátási helyei többnyire telephelyként funkcionáltak.

Az **álláshely-csökkentő intézkedések** következtében 2007-2010 között a Hivatalnál és az intézményeknél összesen 941 álláshelyet (részben üres állást) szüntettek meg, amelyből 714 (75,9%) ágazati szakmai, a többi intézményüzemeltetéshez, fenntartáshoz kapcsolódó álláshely volt.

A 2007-2011. I. negyedévben végrehajtott létszámcsökkentést az alábbi grafikon szemlélteti:

A helyi szervezési intézkedések végrehajtásához az Önkormányzat az áttekinthető időszak alatt 1136 millió Ft központi költségvetési támogatásban részesült, amelynek felhasználásával 834 fő álláshelyet tartósan csökkentett. Az átszervezési és álláshely-csökkentési intézkedések eredményeként az Önkormányzat 2006. december 31-i 4369 fős átlagléttszáma 2011. március 31-re 3340 fővel, 76,4%-kal csökkent, ebben tükröződik a kormányzati intézkedések miatti létszámcsökkenés (Illetékhivatal 88 fő) és az egyes önkormányzati feladatok gazdasági társaságokba való kiszervezésének (2311 fő) hatása is. Ezt nem tekintve a tényleges álláshelycsökkentés 941 fő, 21,5%-os.

Az Önkormányzatnál **2011. évre** további **kiadáscsökkentő intézkedéseket irányoztak elő**. A költségvetési rendeletben a tiszteletdíjak tervezett csökkenése által – a kisebb létszámú Közgyűlés miatt – 38 millió Ft megtakarítással számoltak. A Közgyűlés bizottságai által korábbi években elosztható támogatások körét mérsékeltek, ami várhatóan 48 millió Ft kiadáscsökkenést eredményez.

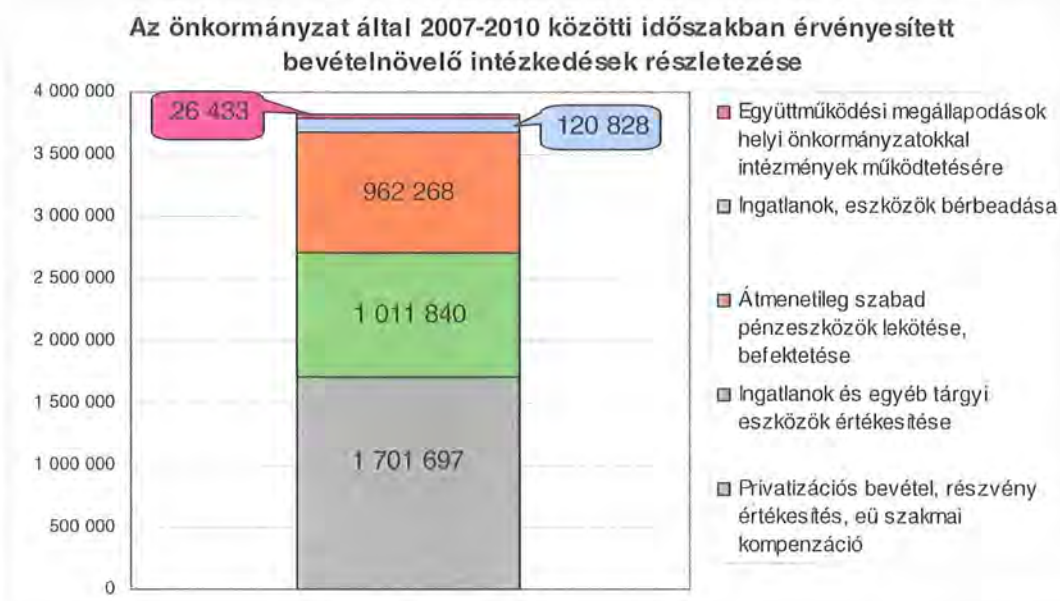
2011-ben további önkormányzati **feladatátadások** előkészületei kezdődtek meg. Egy közoktatási intézmény (közéiskola) helyi önkormányzat⁴⁸ részére kerül átadásra, amely várhatóan 140 millió Ft megtakarítást eredményez. A gyermekvédelmi feladatok egy részét egyház részére tervezi átadni az Önkormányzat, ebből 250 millió Ft kiadáscsökkenéssel számolt. A végelszámolás

⁴⁸ Biharkeresztes Város Önkormányzata

alatt álló Megyegazda Kft. feladatainak (önként vállalt feladatok) átszervezéséből és részbeni megszüntetéséből 46 millió Ft kiadási megtakarítás realizálható az Önkormányzat számításai szerint.

A kiadáscsökkentő intézkedések mellett az Önkormányzat az alábbiakban számszerűsített **bevételnövelő intézkedéseket** tette:

ezer Ft

A bevételnövelésre irányuló intézkedések számszerűsített összegéből, ami 3823 millió Ft volt, 1702 millió Ft-ot (44,5%) jelentettek a privatizációs bevételek, mivel az egészségügyi feladatokat ellátó Egészségügyi Holding Zrt. részvényeinek egy részét – az 50-50%-os tulajdoni arány kialakulása érdekében – az Önkormányzat értékesítette Debrecen Megyei Jogú Város Önkormányzata részére, továbbá egészségügyi szakmai kompenzáció címén jutott bevételhez. Az ingatlanok és egyéb tárgyi eszközök értékesítése 1012 millió Ft-tal, (26,5%), az átmenetileg szabad pénzeszközök lekötése, befektetése 962 millió Ft-tal (25,2%) részesült a bevétel-növekményből. Az ingatlanok **bérbeadásából** és négy város önkormányzatával intézmények (múzeumok) működtetésére kötött együttműködési megállapodás alapján realizált bevételek az előzőekhez viszonyítva nem képviseltek számottevő arányt.

A 2011. évre 505 millió Ft bevételi növekményt terveztek önkormányzati szinten, ebből 240 millió Ft összeget (47,5%) ingatlanok értékesítéséből, 182 millió Ft-ot (36%) átmenetileg szabad pénzeszközök lekötéséből, befektetéséből. Az ingatlanok értékesítéséből tervezett felhalmozási bevétel realizálása bizonytalan. A tervezett bevételi többlet fennmaradó része várhatóan ingatlanok, eszközök bérbeadásából, települési önkormányzatokkal korábban megkötött együttműködési megállapodások alapján, intézmények (múzeumok) működtetéséből keletkezik.

Az átszervezések, a takarékosági intézkedések szakmai feladatellátásra gyakorolt hatását célzottan nem vizsgálták, erről belső ellenőrzési jelentések nem állnak rendelkezésre⁴⁹.

5. A HELYI ÖNKORMÁNYZATOK GAZDÁLKODÁSI RENDSZERÉNEK 2007. ÉVI ELLENŐRZÉSE SORÁN A PÉNZÜGYI EGYENSÚLY JAVÍTÁSÁRA TETT SZABÁLYSZERŰSÉGI ÉS CÉLSZERŰSÉGI JAVASLATOK HASZNOSULÁSA

Az ÁSZ jelentésében 8 szabályszerűségi és 11 célszerűségi javaslatot tett. A **jelentést a Közgyűlés megismerte**. A javaslatok megvalósítására intézkedési tervet készítettek, amely teljes körűen tartalmazta a javaslatokat, meghatározta a feladatok elvégzéséért felelősöket és a feladatok elvégzésének határidejét.

A pénzügyi egyensúly javítására 1 szabályszerűségi és 1 célszerűségi javaslat vonatkozott. Javasoltuk a Közgyűlés elnökének: „*kezdemenyezze, hogy a számvevőszéki jelentést a Közgyűlés tárgyalja meg, a feltárt hiányosságok megszüntetése érdekében készíttesen intézkedési tervet a határidők, a felelősök megjelölésével*”. Az intézkedési terv elkészítésének határideje 2007. szeptember 1. volt, azt 2007. augusztus 15-ére elkészítették.

Javasoltuk a Főjegyzőnek: „*biztosítsa az Áht. 8/A § (7) bekezdése alapján, hogy a költségvetési rendelettervezetek költségvetési bevételi és kiadási főösszegei ne tartalmazzanak finanszírozási célú bevételeket, illetve kiadásokat*”. Határidőként 2007. augusztus 31-ét írták elő, a 2007. augusztus 30-án kelt költségvetési rendeletmódosítás tervezetét már a javaslatban foglaltak szerint készítették el.

Az intézkedési tervben előírt **intézkedések megvalósulását figyelemmel kísérték**. A belső ellenőrzés 2009. január hónapban vizsgálta az intézkedési terv végrehajtásának eredményességét. A belső ellenőrzési jelentés tartalmáról a Közgyűlést tájékoztatták, a Főjegyző a javasolt intézkedéseket megtette.

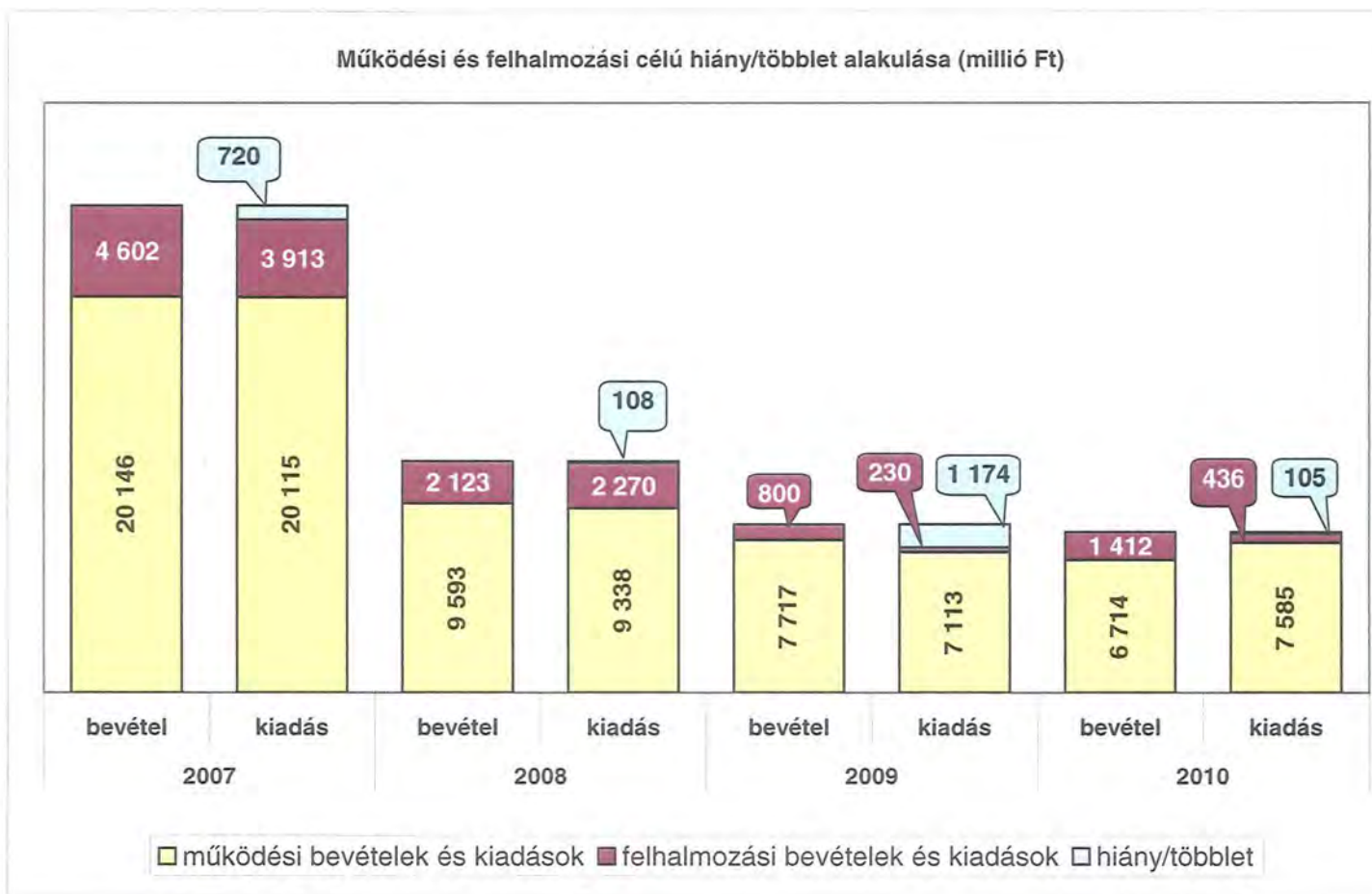
Budapest, 2011. december „ 19 ”

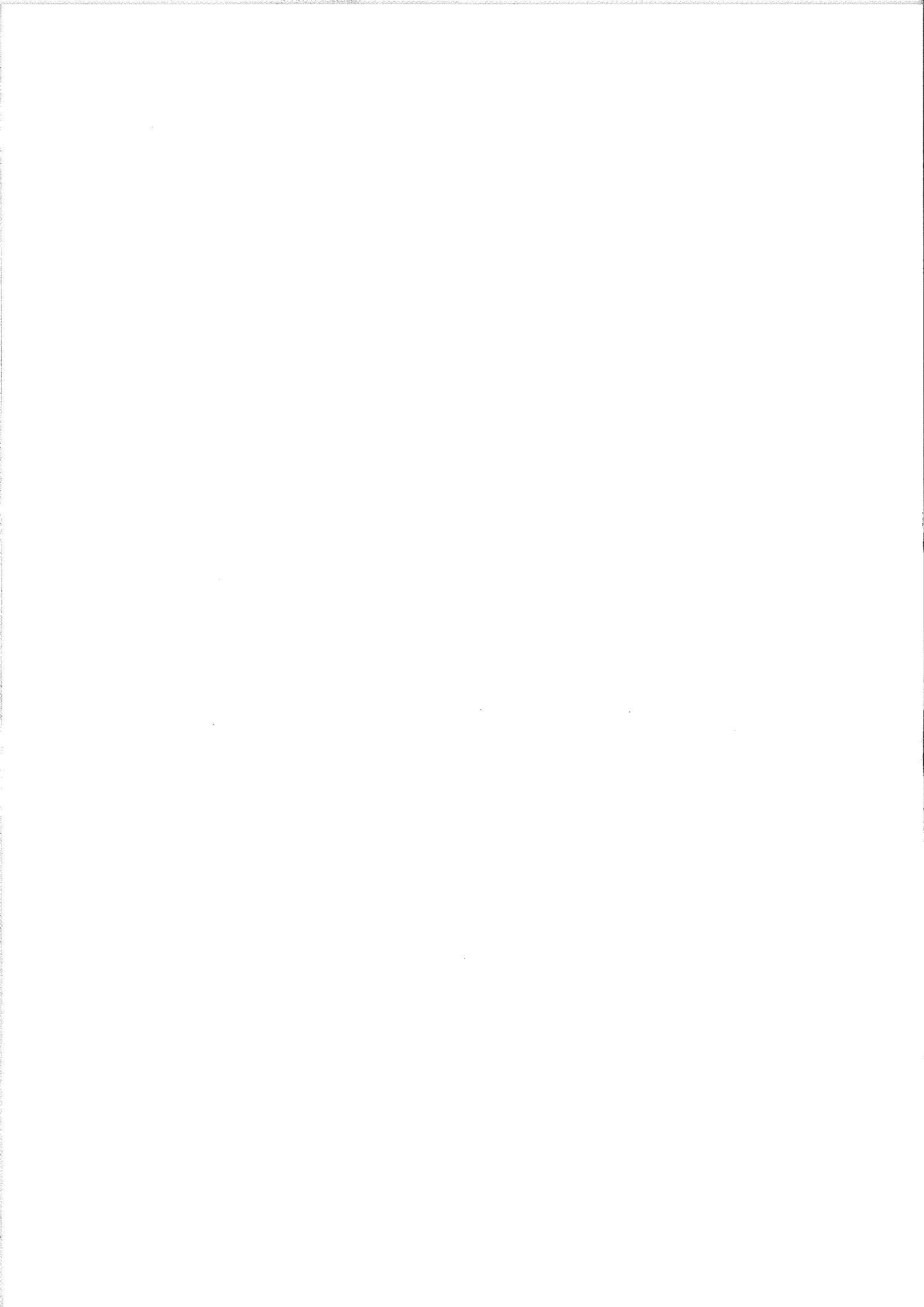

Domokos László

Melléklet: 4 db 5 lap

⁴⁹ A kiadáscsökkentő intézkedésekről hozott döntések során betartották a szakmai minimumlétszámra vonatkozó előírásokat, illetve nem veszélyeztették az ellátás színvonalát.

Az Önkormányzat CLF módszer szerint besorolt bevételei és kiadásai 2007-2010 között

I. FOLYÓ KÖLTSÉGVETÉS*				
	2007.	2008.	2009.	2010.
1.1.1. Saját működési bevételek	3 678 488	3 337 268	2 940 084	2 652 634
1.1.2. Költségvetési támogatás	5 135 959	5 030 739	2 429 776	2 277 659
1.1.3. Átengedett bevételek	1 699 286	498 865	516 204	152 088
1.1.4. Államháztartáson belülről kapott támogatások	9 846 903	1 551 241	476 563	599 262
1.1.5. EU-tól és külföldről kapott bevételek	20 029	5 259	15 506	372
1.1.6. Államháztartáson kívülről kapott bevételek	727 763	263 806	185 872	196 060
1.1.7. Előző évi pénzeszközök átvétel	175 583	234 890	389 719	167 766
1.1. Folyó bevételek =1.1.1.+1.1.2.+1.1.3.+1.1.4.+1.1.5.+1.1.6.+1.1.7.	21 284 011	10 922 068	6 953 724	6 045 841
1.2.1. Működési kiadások kamatkidadások nélkül	18 402 225	8 149 066	5 818 590	6 004 471
1.2.2. Államháztartáson belülről átadott pénzeszközök	316 953	134 254	151 314	87 710
1.2.3.1. vállalkozásoknak	201 632	26 371	42 297	671 604
1.2.3.2. EU-nak, illetve külföldre	0	0	3 769	15 927
1.2.3.3. magánszemélyeknek	395 715	425 009	436 550	462 073
1.2.3.4. nonprofit szervezeteknek	253 852	446 054	215 220	194 098
1.2.3. Transzferkiadások (=1.2.3.1+1.2.3.2+1.2.3.3+1.2.3.4)	851 199	897 434	697 836	1 343 702
1.2.4 Kamatkidadások	29 310	189 374	132 835	90 091
1.2.5. Előző évi pénzeszközök átadás	175 583	223 095	389 719	167 766
1.2. Folyó kiadások = 1.2.1.+1.2.2.+1.2.3.+1.2.4.+1.2.5	19 775 270	9 593 223	7 190 294	7 693 740
1.3. Folyó költségvetés egyenlege MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM (1.1. - 1.2.)	1 508 741	1 328 845	-236 570	-1 647 899
2. FELHALMOZÁSI KÖLTSÉGVETÉS**				
2.1.1. Saját tőkebevételek	1 809 238	44 761	666 492	649 104
2.1.2. Államháztartáson belülről kapott támogatások	184 624	67 491	20 900	203 583
2.1.3. EU-tól és külföldről kapott támogatások	173 501	0	0	0
2.1.4. Államháztartáson kívülről kapott támogatások	74 436	29 421	21 292	78 046
2.1. Felhalmozási bevételek (=2.1.1.+2.1.2.+2.1.3.+2.1.4.)	2 241 799	141 673	708 684	930 733
2.2.1. Saját beruházási kiadás áfával	3 703 653	2 114 427	131 882	146 619
2.2.2. Saját felújítási kiadás áfával	19 250	15 852	82 709	269 050
2.2.3. Államháztartáson belülről átadott pénzeszköz	543 803	21 369	63	0
2.2.4. EU-nak és külföldnek adott pénzeszközök	0	0	0	0
2.2.5. Államháztartáson kívülről adott pénzeszközök	8 726	50 203	4 971	1 100
2.2.6. Befektetési célú részesedések vásárlása	6 250	2 500	0	0
2.2. Felhalmozási kiadások (=2.2.1.+2.2.2.+2.2.3.+2.2.4.+2.2.5.+2.2.6.)	4 281 682	2 204 351	219 625	416 769
2.3. Felhalmozási költségvetés egyenlege (2.1. - 2.2.)	-2 039 883	-2 062 678	489 059	513 964
3. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ				
(1.3.) Folyó költségvetés egyenlege Működési Jövedelem + (2.3.) Felhalmozási költségvetés egyenlege	-531 142	-733 833	252 489	-1 133 935
4. FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK				
4.1. Hitelfelvétel	0	604 303	0	770 017
4.2. Hiteltörlesztés	91 140	91 140	330 443	91 140
4.3. Forgatási és befektetési célú értékpapírok kibocsátása	0	3 000 000	0	0
4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása	0	0	0	0
4.5. Forgatási és befektetési célú értékpapírok értékesítése	0	0	1 859 986	0
4.6. Forgatási és befektetési célú értékpapírok vásárlása	0	1 444 042	0	0
4.7. Egyéb finanszírozási bevételek (függő, átfutó, kiegyenlítő)	-293 273	-359 338	-2 811	-164 045
4.8. Egyéb finanszírozási kiadások (függő, átfutó, kiegyenlítő)	-40 566	-37 293	5 756	-16 064
4.9. Finanszírozási műveletek egyenlege (4.1.-4.2.+4.3.-4.4.+4.5.-4.6.+4.7.-4.8.)	-343 847	1 747 076	1 520 976	530 896
5. TÁRGYÉVI POZÍCIÓ				
(3.) FINANSZÍROZÁSI MŰVELETEK NÉLKÜLI (GFS) POZÍCIÓ + (4.9.) Finanszírozási műveletek egyenlege	-874 989	1 013 243	1 773 465	-603 039
6. NETTÓ MŰKÖDÉSI JÖVEDELEM				
(1.3.) Működési Jövedelem - Tőketörlesztés (4.2. Hiteltörlesztés + 4.4. Forgatási és befektetési célú értékpapírok beváltása)	1 417 601	1 237 705	-567 013	-1 739 039
TÁJÉKOZTATÓ ADATOK				
Összes kötelezettség	3 948 903	4 982 560	4 444 470	5 607 651
ebből rövid lejáratú	3 754 603	1 663 804	1 145 469	1 590 820
Összes szállítói kötelezettség	3 615 449	945 155	667 805	288 477
ebből lejárt	2 539 529	660 053	463 310	44 218
Pénz és tőkepiaci kötelezettség (adósság)	308 458	3 409 896	3 755 141	5 151 113
ebből rövid lejáratú	114 158	91 140	456 140	1 147 037
PPP szerződésből hátra lévő kötelezettséges állomány	0	0	0	0
ebből lejárt szolgáltatási díj miatti kötelezettség	0	0	0	0
Folyószámlahitel napi átlagos állománya	146 852	360 758	648 402	769 796
Likvidhitel napi átlagos állománya	0	0	0	0
Munkabérbiztosítási napi átlagos állománya	0	0	0	0
Peres eljárásokból fennálló függő kötelezettségek	0	0	0	0
Finanszírozásba bevonható eszközök összesen :	1 086 599	3 539 424	3 542 490	2 939 451
Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok	330 817	1 289 440	0	0
Hosszú lejáratú bankbetétek	0	0	0	0
Értékpapírok	0	480 959	0	0
Pénzeszközök (idegen pénzeszközök nélkül)	755 782	1 769 025	3 542 490	2 939 451

* Bevételekben nem térül, a kiadásokban nem jelenik meg az amortizáció, a vagyoni helyzetet az egyenleg befolyásolja.

** Bevételekben vagyon megőrzésre és bővítésre fordítható források.

Az Önkormányzat bevételeinek és kiadásainak, adósságszolgálatának alakulása 2007-2010 között

Sor- szám	Megnevezés	2007. év	2008. év	2009. év	2010. év
		lény	lény	lény	lény
I.	MŰKÖDÉSI BEVÉTELEK	20 146 242	9 593 254	7 717 175	6 713 719
1.	Sajátos folyó bevételek	4 023 276	3 236 898	2 894 758	2 633 319
1.1.	Intézmények működési bevétele	1 466 217	827 334	440 552	1 063 240
1.2.	Illetékbevételek	1 978 240	2 293 808	1 976 458	1 350 869
1.3.	Helyi adóbevételek és pótlékok	0	0	0	0
1.4.	Kamat bevétel működési része	70 472	115 746	477 748	219 210
1.5.	Egyéb folyó működési bevételek	508 347	0	0	0
2.	Támogatás értékű működési bevételek	240 181	134 161	476 563	534 506
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoktól és költségvetési szerveitől	11 529	21 164	68 307	70 668
	többcélú kistérségi társulástól	3 643	0	0	0
3.	Pénzforgalom nélküli bevételek működésre jóváhagyott része	1 090 047	601 389	1 209 493	888 181
4.	Államháztartáson kívülről működési célra átvett pénzeszközök	747 792	269 065	201 378	196 432
5.	Központi támogatások és átengedett források működési része	14 044 946	5 351 751	2 934 983	2 461 281
	ebből:	0	0	0	0
	SZJA	1 699 286	498 865	516 204	152 088
	önkormányzat és intézmények állami támogatásának működési része	2 738 938	3 435 806	2 418 779	2 244 437
	költségvetési kiegészítések, visszatérülések	9 332	0	0	64 727
	társadalombiztosítási alappól	9 597 390	1 417 080	0	29
	bevétel	20 146 242	9 593 254	7 717 175	6 713 719
II.	MŰKÖDÉSI KIADÁSOK (kamatkiadás nélkül)	20 115 044	9 338 105	7 112 687	7 584 813
1.	Folyó működési kiadások összesen kamatkiadások nélkül	18 802 914	8 148 020	5 808 465	6 004 471
	ebből:	0	0	0	0
	személyi juttatások	9 625 446	3 437 511	2 852 742	2 783 719
	munkaadót terhelő járulékok	3 051 529	1 050 340	815 891	693 637
	dologi kiadások	5 428 226	3 486 554	1 941 386	2 448 484
	egyéb folyó kiadások	185 366	163 615	198 446	78 631
	egyéb folyó működési kiadások	512 347	0	0	0
2.	Támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások	851 199	897 434	697 836	1 343 702
	ebből:	0	0	0	0
	működési célú pénzeszköz átadás államháztartáson kívülre	460 420	472 873	262 064	884 641
	működési célú pénzeszköz átadás államháztartáson belülre	0	0	0	0
	társadalom és szociálpolitikai juttatások	390 779	424 561	435 772	459 061
3.	Előző évi pénzmaradvány átadás, visszafizetés működési	143 978	158 397	455 072	148 930
4.	Támogatás értékű működési kiadás	316 953	134 254	151 314	87 710
	ebből:	0	0	0	0
	önkormányzatoknak	303 359	103 612	134 676	52 088
	kistérségi társulásoknak	800	160	1 579	2 038
III.	ADÓSSÁGSZOLGÁLAT	120 450	280 514	463 278	181 231
	töketörlesztési kötelezettség: működési	0	0	239 303	0
	felhalmozási	91 140	91 140	91 140	91 140
	kamatfizetési kötelezettség: működési	315	22 077	72 524	56 930
	felhalmozási	28 995	167 297	60 311	33 161
	hosszú lejáratú értékpapír beváltása, vásárlása	0	0	0	0
	beváltás (befektetési célú beföldi)	0	0	0	0
	vásárlás (befektetési célú)	0	0	0	0
	beváltás (külföldi)	0	0	0	0
IV.	FELHALMOZÁSI BEVÉTELEK	4 601 879	2 123 064	800 069	1 412 436
1.	Saját felhalmozási és tőkejellegű bevétel	1 464 450	145 141	711 832	668 419
1.1.	Tárgyi eszközök, immat., javak értékesítése, Áfa visszatérülés	1 397 986	28 362	163 470	256 479
1.2.	Privatizációból származó bevétel	37 965	59 480	20 165	16 765
1.3.	Osztalék, részesedések	0	0	500 223	388 250
1.4.	Kamatbevétel felhalmozási része	15 470	47 276	20 425	0
1.5.	Helyi adók átengedett adók felhalmozási része	0	0	0	0
1.6.	Egyéb folyó felhalmozási bevételek	13 029	10 023	7 549	6 925
2.	Támogatásértékű felhalmozási bevételek	184 624	67 491	20 900	203 583
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoktól és költségvetési szerveitől	12 295	0	0	0
	többcélú kistérségi társulástól	0	0	0	0
3.	Pénzforgalom nélküli bevételek felhalmozásra jóváhagyott része	307 847	286 078	35 048	429 166
4.	Államháztartáson kívülről felhalmozási célra átvett pénzeszközök	74 436	29 421	21 292	78 046
	ebből:	0	0	0	0
5.	Állami felhalmozási és tőkejellegű bevétel	2 570 522	1 594 933	10 997	33 222
5.1.	EU költségvetésből átvétel	173 501	0	0	0
5.2.	Önkormányzatok költségvetési támogatása felhalmozási célra	2 397 021	1 594 933	10 997	33 222
	ebből:	0	0	0	0
V.	FELHALMOZÁSI KIADÁSOK	3 912 598	2 270 095	229 764	435 605
1.	Folyó felhalmozási kiadások kamatkiadások nélkül	3 840 811	2 133 825	224 730	415 669
1.1.	Beruházás, felújítás	3 722 903	2 130 279	214 591	415 669
1.2.	Értékesített tárgyi eszközök Áfa befizetés	111 658	1 046	10 139	0
1.3.	Részesedések vásárlása	6 250	2 500	0	0
2.	Támogatások, elvonások és egyéb folyó átutalások	4 726	50 203	4 971	1 100
	ebből:	0	0	0	0
	felhalmozási célú pénzeszköz átadás államháztartáson kívülre	0	40 383	1 840	0
	felhalmozási célú támogatások, kölcsön, kölcsön törlesztése	4 726	9 820	3 131	1 100
3.	Támogatásértékű felhalmozási kiadások	35 456	21 369	63	0
	ebből:	0	0	0	0
	helyi önkormányzatoknak és költségvetési szerveinek	35 456	21 369	0	0
	többcélú kistérségi társulásnak	0	0	63	0
4.	Pénzforgalom nélküli kiadások felhalmozásra jóváhagyott része	31 605	64 698	0	18 836
	kontroll (műk-bev.+felh.bev)	24 748 121	11 716 318	8 517 244	8 126 155
	adósságszolgálatból fennálló	91 140	1 535 182	330 443	91 140
	kontrolli összes kiadás	24 148 092	13 332 756	7 805 729	8 201 649
VI.	Hitel, kölcsön felvétel	0	3 604 303	1 859 986	770 017
6.1.	rövid lejáratú hitelek felvétele	0	0	0	770 017
6.2.	likvid hitelek felvétele	0	604 303	0	0
6.3.	hosszú lejáratú hitelek felvétele	0	0	0	0
	Befektetési és hosszú lejáratú értékpapírok kibocsátása, értékesítése	0	3 000 000	655 650	0
	kibocsátás (befektetési célú beföldi)	0	3 000 000	0	0
	értékesítés (befektetési célú)	0	0	655 650	0
	kibocsátás (külföldi)	0	0	0	0
6.4.	forrási célú értékpapírok beváltása, vásárlása és a kibocsátása, értékesítése	0	0	1 204 336	0
6.6.	hitelfelvétel külföldről	0	0	0	0
VII.	Finanszírozási pü-i műveletek egyenlege	-91 140	2 069 121	1 529 543	678 877

**Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése***

ezer Ft-ban

Fejlesztési feladat megnevezése, és a közgyűlési határozat száma	Beruházás kezdete	Teljes bekerülési költség	2006. december 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezettség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
						Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
Monti ezredes u. 7. szám alatt irodák kialakítása	2008	16 663		16 663						
Gépkocsi beszerzés	2009	12 985		12 985						
Arany János Gyermekotthon felújítási munkák	2010	43 405		43 405						
Hajdúsági Lakásotthonok felújítási munkák	2009	21 040		21 040						
HB.m.-i Önk. Debreceni és Nyírségi Lakásotthon felújítási munkák	2009	17 777		17 777						
Megyei Önk. Ált.s Isk. és Koll. átalakítása, új helyiségek kialakítása	2009	23 162		23 162						
Megyei Önk. Ált.s Isk. és Koll. felújítási munkák	2009	10 558		10 558						
Éltes Mátyás Ált. Isk. H.szoboszló felúj. munk., inform. fejl.	2008	22 799		22 799						
Kós K. Műv-i Szak.lsk.és Koll. felúj-i munk., inform-i fejleszt.	2008	10 803		10 803						
M.J.Péter Megy. Könyvt.Hat. átny. digit. közk., közös történelm. bemut.	2010	15 430		15 430						
Megyei Levélt.Hat. átnyúló digit. közkinccs, közös történelm. bemutat.	2010	33 406		33 406						
Informatikai eszközök beszerzése a képviselők részére	2007	20 921		20 921						
Kenézy Gyula Kórház műtőrekonstrukció	2004	2 994 545	402 585	2 591 960						
Méliusz Juhász Péter Megyei Könyvtár beruházás	2005	1 367 112	326 028	1 041 084						
HAHUSZO KHT lakásotthon kialakítás	2005	26 202	26 106	96						
M3 Ökoturisztikai Tájéttörténeti Park megval. saját forrás átcsop.	2006	996 408	762 931	233 477						
Kenézy Gyula Kórház eü. gép- műszer beszerzés	2006	71 132		71 132						
Hajdú-Bihar megye Területrendezési Terve	2004	24 551		24 551						
Fogyatékosok Otthona Komádi beruházás	2006	1 116 477	15 434	1 101 043						
Arany J. Gyermekotth. Berettyóújfalu 3*8 szem. spec. lakásotthon	2005	103 074	1 359	101 715						

**Az Önkormányzat 2007-2010 években megvalósított, illetve 2010. december 31-én
fennálló fejlesztési feladatokhoz kapcsolódó kötelezettségeinek összegzése***

ezer Ft-ban

Fejlesztési feladat megnevezése, és a közgyűlési határozat száma	Beruházás kezdete	Teljes bekerülési költség	2006. december 31-ig teljesített kiadás	2007-2010. évek között teljesített kiadás	2010. év utánra vállalt kötelezettség	2010. utáni kötelezettség-vállalás forrásösszetétele				
						Saját bevétel	Hitel	Kötvény	EU-s támogatás	Hazai támogatás
Személygépkocsi vásárlás, javítás	2007	19 945		19 945						
Informatikai fejlesztés	2007	60 973		60 973						
Komádi Gyermekotthon kiváltásának I. üteme, 2 lakásotthon építése	2007	71 560		71 560						
"Déri Múzeum turisztikai látványossággá fejl." és a Hajdúsági Múzeum felújítása	2006	19 260	17 560	1 700						
Kenézy Kórház HEFOP 4.4.1 pályázat	2008	36 516		36 516						
Tímár u. 19.sz alatti ingatlan megvétele	2009	48 243		48 243						
Egyéb, 10 MFt-ot el nem érő beruházás	2007	31 969	6 824	25 145						
Dr. Molnár I. Ált. Isk. Spec. Szakisk. Kollégium és Gyermeko. belső felújítása	2010	25 421		25 421						
Kós Károly Művészeti Szakközépiskola és Kollégium belső felújítása	2010	25 237		25 237						
Bocskai I. Gimn., Szakközépisk., Szakisk. és Kollégium akadálymentesítése	2010	31 300		10 357	20 943			2 094	16 021	2 828
SO1 szintű Sürgősségi Osztály fejlesztése a Kenézy Kórházban	2010	521 735		9 934	511 801			62 695	381 752	67 354
A Déri Múzeum modernizálása a régió örökségeinek bemutatása céljából	2010	713 477		76 913	636 564			117 056	441 582	77 926
Kós Károly Művészeti Szakközépiskola és Kollégium fejlesztése*	2010	436 284		5 300	430 984			43 098	387 886	
10 MFt alatti fejlesztések a Hivatalnál	2010	39 094	3 500	30 572	5 022			5 022		
10 MFt alatti fejlesztések a többi intézménynél	2010	59 867		59 867						
Összesen		9 089 331	1 562 327	5 921 690	1 605 314	0	0	229 965	1 227 241	148 108

* A táblázatban szerepeltetni kell a már beadott, de elbírálás alatt álló pályázatok várható kötelezettségeit is. Ekkor a megnevezés rovatban ennek tényét jelezni kell.

Dátum, Debrecen 2011. május 10.

.....
aláírás

HAJDÚ-BIHAR MEGYEI KÖZGYŰLÉS ELNÖKE

☒ 4024 Debrecen, Piac u. 54.

☎ 52/507-501

Fax: 52/507-555

Előj.
DS

ÖH.: 991-1/2011.

Tárgy: jelentés véleményezése

Hiv.sz.: V-3004-27-08/2011.

Melléklet: 3 db táblázat

Állami Számvevőszék
Domokos László elnök úr részére

Budapest
Apáczai Csere János u. 10.
1052

ÁLLAMI SZÁMVEVŐSZÉK	
7348/	
Érkezett: 2011 JÚL 11.	
Iktatószám:.....	
Melléklet:.....	3

Tisztelt Elnök Úr!

Az Állami Számvevőszék által a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről szóló jelentését köszönettel megkaptam, annak tartalmát megismertem, észrevételt, kiegészítést nem kívánok tenni.

Mellékelten megküldöm a pótlólagos információkat tartalmazó táblázatokat. Véleményem szerint a jelentés megállapításai helytállóak, azok valós képet adnak a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat pénzügyi helyzetéről.

Ezúton szeretném Önnek jelezni, hogy a vizsgált időszakot követően jelentős változás következett be a megyei önkormányzat pénzügyi helyzetében. A CIB Bank Zrt., mint a „Hajdú-Bihar 2028 Kötvény” tulajdonosa a 2011. június 1-jei keltezésű levelében bejelentette, hogy a teljes kötvényösszeg esetében (17.981.299 svájci frank összeg) élni kíván a lejárat előtti visszavásároltatási jogával. Ennek következtében a megyei önkormányzatnak – árfolyamtól függően – kb. 4 milliárd forint fizetési kötelezettsége keletkezett. A visszavásároltatás dátumaként a CIB Bank Zrt. 2011. szeptember 30. napját jelölte meg.

A megyei közgyűlés 2011. június 24-i ülésén teljes körű tájékoztatást kapott a bank döntése miatt a megyei önkormányzat finanszírozási helyzetét érintő nehézségekről, és a 171/2011. (VI. 24.) MÖK határozatával felhatalmazott a kötvény refinanszírozásához szükséges fedezet biztosítására irányuló eljárás lefolytatására.

Kérem fentiek szíves tudomásulvételét.

Debrecen, 2011. július 4.

Tisztelettel:

Bodó Sándor
a megyei közgyűlés elnöke

ÁLLAMI
SZÁMVEVŐSZÉK

E L N Ö K

Ikt.szám: V-3016-12/2011.

Bodó Sándor úr

elnök

Hajdú-Bihar Megye Önkormányzata

Debrecen

Tisztelt Elnök Úr!

Köszönettel vettem Hajdú-Bihar Megye Önkormányzata pénzügyi helyzetének ellenőrzéséről készült jelentés tervezet megállapításaira írt válaszlevelét és pótlólagos információkat.

Levelében jelezte, hogy a vizsgált időszakot követően jelentős változás állt be a Hajdú-Bihar Megye Önkormányzata pénzügyi helyzetében, mivel a CIB Bank Zrt. élni kíván a „Hajdú-Bihar 2028 Kötvény” vonatkozásában a lejárat előtti visszavásárlási jogával..

Felhívom szíves figyelmét az Állami Számvevőszék ellenőrzése által a jelentés-tervezetben tett javaslatra. E szerint a jövőben az adósságot keletkeztető kötelezettségvállalásokról szóló közgyűlési döntéseket megalapozó előterjesztések tartalmazzák a visszafizetés forrásait, a várható kamat- egyéb költség és tőkefizetési kötelezettségeket, legalább 3 éves kitekintéssel a várható kamat- és árfolyam-kockázatok bemutatását.

Köszönöm Elnök úr és munkatársai ellenőrzés során tanúsított hozzáállását, amellyel az ellenőrzés megvalósításában részt vettek, azt segítették.

Budapest, 2011. december „19”

Tisztelettel:

Domokos László

Melléklet: jelentés